

Yeniden Kale Avrupasına Döner Birlik İçinde Avrupa Parlamentosu, Yapısı ve Tarihsel Gelişimi

The European Parliament, Its Structure and Historical Development in the Union Returning to Fortress Europe Again

Füsun ÖZERDEM*

*Prof. Dr., Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, İİBF, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü

E-mail: fusunozerdem@mu.edu.tr

 ORCID: orcid.org/0000-0002-8204-8635

Öz

Avrupa Parlamentosu (AP), Avrupa Birliği'nin (AB) yedi ana kurumundan biri olup AB Konseyi ile birlikte, Avrupa Komisyonu'nun önerisini takiben Avrupa mevzuatını kabul eden iki yasama organından birisidir. AP, Haziran 2024 Avrupa seçimleri sonrasında 720 üyeden oluşmuş olup Hindistan Parlamentosu'ndan sonra dünyanın en büyük ikinci demokratik seçmen kitlesini temsil etmektedir. Son seçimler sonrası, Avrupa Halk Partisi Grubu (EPP), Sosyalist ve Demokratların İlerici İttifakı (S&D), Avrupa Vatandaşlar Grubu (Pfe), Avrupalı Muhafazakârlar ve Reformistler Grubu (ECR) ve Yeniden Avrupa (Renew Europe) en büyük beş siyasi grup olarak öne çıkarken AB yanlısı merkezci, liberal, sosyal demokrat ve çevreci partiler kayıplar yaşamış, AB karşıtı sağ popülist partiler güçlenmiştir. Bu çalışma Ortak Meclis adı ile ortaya çıktığı ilk günden günümüze AP ve dolaylı olarak AB'nin gelişimi hakkında detaylı bilgi vererek son seçimler sonucu oluşmuş Parlamento'nun, önümüzdeki beş yıl için AB'nin alacağı reaksiyonlara yaklaşımını analiz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Avrupa Birliği, Avrupa Parlamentosu, Avrupa Parlamentosu Seçim Sonuçları, Avrupa Parlamentosu'nun Gelişimi.

Abstract

The European Parliament (EP) is one of the seven main institutions of the European Union (EU) and, together with the EU Council, is one of the two legislative bodies that adopt European legislation following a proposal from the European Commission. The Parliament consisted of 720 members after the June 2024 European elections and represents the second largest democratic electorate in the world after the Indian Parliament. After the last elections, the European People's Party Group (EPP), the Progressive Alliance of Socialists and Democrats (S&D), the Group of Patriots of Europe (Pfe), the Group of European Conservatives and Reformists (ECR) and Renew Europe emerged as the five largest political groups. While pro-EU centrist, liberal, social democratic and environmentalist parties suffered losses, anti-EU right-wing populist parties gained. This study will analyse the approach of the Parliament, which was formed as a result of the last elections, to the reactions of the EU for the next five years, by giving detailed information about the development of the EP and indirectly the EU since the first day it emerged under the name of the Common Assembly.

Keywords: European Parliament, Election Results of the European Parliament, Development of the European Parliament

To Cite This Article/Bu Makaleye Atf İçin: Özerdem, F. (2024). Yeniden Kale Avrupasına Döner Birlik İçinde Avrupa Parlamentosu, Yapısı ve Tarihsel Gelişimi. *Journal of Diplomatic Research*, 6(2), ss. 44-70.

Giriş

AP yıllar içinde önemli ölçüde gelişmiş, sürekli olarak yeni sorumluluklar almış ve önem kazanmıştır. 1951 tarihli Paris Antlaşması ile kurulan Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu'nda (AKÇT) Ortak Meclis adı ile görevine başlayan Parlamento, ilk kurulduğunda sadece denetleme görevine sahipken, bugün, insanların çıkarlarını temsil etmekle görevli, halk tarafından doğrudan seçilen tek AB kurumudur. Ayrıca mevzuatı şekillendirmenin ve karara bağlamanın yanı sıra, AB kurumlarını incelemekten ve Avrupa içinde ve dışında insan haklarını desteklemekten de sorumludur.

1958'de yürürlüğe giren Roma Antlaşması, daha sonra AP olarak yeniden adlandırılan Parlamento Meclisi kurmuştur. Parlamento her yeni Antlaşma ile daha demokratik, denetleyici ve yasamaya ilişkin yeni yetkilere kavuşmuştur. 1975'te imzalanan Brüksel Antlaşması ile Parlamento, her yılın sonunda AB hesaplarını inceleme ve Komisyon'un AB bütçesini akıllıca ve doğru harcayıp harcamadığını değerlendirme hakkını elde etmiştir. 1986'da imzalanan Tek Avrupa Senedi ise yeni bir ülkenin AB'ye katılabilmesi için Parlamento'nun onayının zorunlu olmasını sağlamıştır. En son Antlaşma olan Lizbon Antlaşması 1 Aralık 2009'da yürürlüğe girmiştir. Bu Antlaşma, Avrupa Parlamentosu'nu güçlendirmiş, ulusal parlamentolara Avrupa politikasının gidişatını belirleme konusunda daha fazla sorumluluk vermiş ve AB vatandaşlarına inisiyatif verme yetkisi tanınmıştır. Lizbon Antlaşması, artırılmış bütçe yetkileriyle birlikte, tam olarak tanınmış bir ortak yasama organı olarak AP'nin yetkilerini artırmış olup aynı zamanda Parlamento'ya Avrupa Komisyonu Başkanı'nın seçiminde kilit bir rol vermiştir.

1979 yılından bu yana beş yılda bir yapılan doğrudan seçimlerle üyelerinin belirlendiği AB Parlamentosu'nun rolü ve sorumluluk alanları değişmiş, hem Üye Devletlerin kendi iç politikalarının nispeten ve dolaylı yansıtıldığı

hem de dünya siyasetindeki gelişmelerin yansıdığı siyasi gruplar söz sahibi olmuşlardır. 2024 yılı Haziran ayında yapılan son seçimler sonucunda ise daha önce de Parlamento'da var olan aşırı sağ görüşler daha da güçlenmişlerdir.

1951'den Günümüze Avrupa

Parlamentosu

AKÇT'yi kuran Paris Antlaşması, Belçika, Fransa, İtalya, Federal Almanya Cumhuriyeti, Lüksemburg ve Hollanda tarafından Paris'te 18 Nisan 1951'de imzalanmış ve 50 yıl süreyle yürürlükte kalmıştır¹. Bu girişim, bugünkü AB'nin atası olarak da kabul edilmektedir. İkinci Dünya Savaşı sonrası dönemde imzacı ülkeleri bu Antlaşma'yı imzalamaya iten motivasyonlar barış, refah ve Avrupa fikri olmuştur (Trachtenberg, 1999). Fransa ve Batı Almanya'nın teşvikiyle, katılmak isteyen tüm ülkeler, bu fikirleri uygulamaya koymak için ortak bir kömür ve çelik pazarı oluşturmuşlardır. Paris Antlaşması dört temel kurum oluşturmuştur. Bunlardan ilki daha sonra Avrupa Komisyonu haline gelecek olan, üniversiteler arası ve uluslar üstü yürütme organı olan Yüksek Otorite'dir. Üreticileri, işçileri, tüketicileri ve satıcıları temsil eden bir Danışma Komitesi tarafından destekleniyordu ve çalışmaları daha sonra Avrupa Ekonomik ve Sosyal Komitesi ile birleştirilecekti (Suzuki, 2015: 71). Özel Bakanlar Konseyi, Yüksek Otorite'nin çalışmalarını kendi ülkelerinin genel ekonomi politikasından sorumlu hükümetlerin çalışmaları ile uyumlu hale getiren bir yürütme organıdır. Bu organ daha sonra Avrupa Birliği Konseyi adını almıştır. Topluluğun idari yargısından sorumlu organ ve uluslararası bir mahkeme olan Adalet Divanı, artık Avrupa Birliği Adalet Divanı'dır. Bu Antlaşma aynı zamanda adı daha sonra AP olacak müzakere organı olan Ortak Meclis'i kurmuştur ve o dönem Meclis üyeleri, üye ülkelerin kendi ulusal parlamentoları tarafından seçilmekte idi (Smith, 1999: 36).

Topluluğun yürütme organı olan, dokuz üyeden oluşan ve ilk Başkanı "communaautaire icadının"

¹ Antlaşma 23 Temmuz 1952'de yürürlüğe girmiş ve 23 Temmuz 2002'de sona ermiştir.

bizzat yazarı Jean Monnet olan Yüksek Otorite, bazı durumlarda Bakanlar Konseyi'nin önceden destekleyici görüşünü alarak, üye devletleri bağlayıcı karar ve tavsiyelerle Antlaşma tarafından belirlenen politikayı uygulama görevini üstlenmiştir. Öte yandan, ulusal parlamentolar tarafından yıllık dönemler için atanan 78 üyesiyle (İtalya, Fransa ve Federal Almanya Cumhuriyeti için 18, Belçika ve Hollanda için 10 ve Lüksemburg için 4)² Ortak Meclis'e sınırlı görevler verilmiştir. Meclis'ten sadece Yüksek Otorite'nin eylemleri üzerinde bir denetim görevini yerine getirmesi istenmiştir (Smith, 1999: 37); Meclis'in, seçmenlerin üçte ikisi ve üyelerinin yarısı tarafından bir gensoru önergesini onaylaması halinde istifasını sunması gerekecektir (Guerrieri, 2008: 184-185). Bir başka deyişle Meclisin yasama yetkisi olmayıp danışma ve tartışma yeri olarak kullanılmakta idi. İlk genel kurul toplantısı 19 Eylül 1952'de yapıldığında (Salm, 2019:3) 78 üye alfabetik sıraya göre Meclis'e yerleştirilmiştir. Bu genel kurul toplantısında da Başkan seçilmiş olup Paul-Henri Spaak, Belçika, Fransa ve Lüksemburg'daki Fransızca konuşan tüm üyelerin ve Alman sosyal demokratları da dahil olmak üzere tüm sosyalist üyelerin oylarını alarak seçimi kazanmıştır (Salm, 2019: 3). Bu başkanlık seçimi, siyasi grupların oluşturulup oluşturulmayacağına ilişkin tartışmanın tetiklenmesine büyük katkı sağlamıştır. Daha sonra siyasi temelde toplanma ihtiyacı artan bir yoğunlukta hissedilmeye başlamış olup 16 Haziran 1953'te Meclis İttüzüğü'ne siyasi grupları resmen tanıyan yeni bir madde eklenmiştir. Böylece 38 üyeli Hristiyan Demokrat grubu, 23 üyeli Sosyalist grup ve 11 üyeli Liberal Grup kurulmuştur (Guerrieri, 2008: 187). Avrupa uluslarüstü meclislerinin komünistlere karşı bir tür "hariç tutma anlaşması- conventio ad excludendum" oluşturması nedeniyle komünistler yer almamıştır. 1965 ile 1973 yılları arasında, Muhafazakarları, Komünistleri ve o zamanlar 'Gaullist' olarak bilinenleri temsil eden diğer üç grup da yavaş yavaş Ortak Meclis'e katılmıştır (European

Communities, 2009: 53).

Ortak Meclis'in başkanlarına baktığımızda da ilk başkan, az önce ifade edildiği üzere, 1952-1954 yılları arasında görev yapan Belçikalı sosyalist Paul-Henri Spaak'dır³. Ardından bir süre "Avrupa'nın Kurucu'larından biri olarak da kabul edilen İtalyan Alcide de Gasperi, 1954-1956 arası bir başka İtalyan Giuseppe Pella, 1956-1958 arası Alman Hans Furler ve 1958-1960 arası Fransız Robert Schuman başkanlık yapmışlar ve bu dört isim de Hristiyan Demokrat grup üyesidir.

25 Mart 1957'de imzalanarak 1 Ocak 1958'de yürürlüğe giren Roma Antlaşması ile iki Topluluk kurulmuştur. Aslında her iki Topluluğu da kuran antlaşma tek bir antlaşma olmasına rağmen literatürde Roma Antlaşmaları olarak da geçebilmektedir: Avrupa Ekonomik Topluluğunu (AET) kuran Antlaşma ve Avrupa Atom Enerjisi Topluluğunu (EAEC veya Euratom) kuran Antlaşma. Her iki Topluluk için de kararlar Komisyon'un teklifi üzerine Konsey tarafından alınmakta olup AKÇT Ortak Meclisi, her üç topluluğu da kapsayacak şekilde genişletilmiştir.

Ortak Meclis adından Parlamenter Meclis⁴ adını almış olup görevi danışmanlık statüsünde idi. Bu dönemde Parlamenter Meclis'in üye sayısı 142'ye yükselmiş (European Communities, 2009: 45), ilk toplantısını ertesini yıl 19 Mart 1958'de Strazburg'da 'Avrupa Parlamenterler Meclisi' adıyla gerçekleştirmiştir. Avrupa Parlamenterler Meclisi'nin başkanlarına baktığımızda 1960-1962 yılları için Alman Hans Furler (Hristiyan Demokrat) ile 1962-1964 yılları arasında İtalyan Gaetano Martino (Liberal ve Demokrat) karşımıza çıkmaktadır. Roma Antlaşması, Madde 138 ile Parlamenter Meclis üyelerinin doğrudan seçilmesine ilişkin özel bir hüküm getirilmiş olup bu hüküm 1979'da uygulamaya konulmuştur.

Avrupa Parlamenterler Meclisi sandalye dağılımına baktığımızda Federal Almanya Cumhuri-

² Paris Antlaşması 21. Maddesine göre.

³ Belçika'nın ilk sosyalist başbakanı olan tam ismi? Spaak, aynı zamanda 1949-1950 yılları arasında Avrupa Konseyi Danışma Meclisi'nin ilk Başkanı olarak görev yapmıştır.

⁴ 30 Mart 1962'de adı 'Avrupa Parlamentosu' olarak değiştirilmiştir.

yeti, Fransa ve İtalya için 36, Belçika ve Hollanda için 14 ve Lüksemburg için 6 sandalyenin ayrıldığı görülmektedir (Madde 138/2).

1 Temmuz 1967’de yürürlüğe giren Birleşme Antlaşması (Merger Treaty) ile AKÇT, AET ve Euratom tarafından kurulan kurumlar birleştirilmiş, bu döneme kadar üç farklı Topluluk ile çalışmalarına devam eden bugünkü AB, Avrupa Toplulukları adını almıştır. Bu nedenle de Birleşme Antlaşması, Avrupa Topluluğunu kuran Antlaşma, Avrupa Toplulukları Tek Konseyi ve Tek Komisyonu Kuran Antlaşma olarak da bilinmektedir.

22 Nisan 1970’de Lüksemburg’da imzalanan ve 1 Ocak 1971’de yürürlüğe giren Lüksemburg Antlaşması, bazı bütçe hükümlerini değiştirmiştir. Lüksemburg Antlaşması’nın imzalanmasıyla birlikte, üye devletlerin mali katkılarının yerini “öz kaynaklar”ın almasıyla Meclisin bütçe yetkileri de artmıştır.

22 Temmuz 1975’de Brüksel’de imzalanan ve 1 Haziran 1977’de yürürlüğe giren Brüksel Antlaşması, bazı mali hükümleri yeniden değiştirdiği için bu Antlaşma aynı zamanda İkinci Bütçe Antlaşması olarak da bilinmektedir⁵. Bu Antlaşma Meclis’in bütçe yetkilerini güçlendirilmiş olup aynı zamanda Topluluk bütçesini reddetme ve bütçenin uygulanması konusunda Komisyon’a ibra yetkisi verme hakkını da güvence altına almıştır.

1962’de artık Avrupa Parlamentosu adını almış ve 1979’a kadar üye ülkelerin kendi ulusal parlamentoları tarafından seçilen parlamenterlerin bulunduğu Parlamento, 1979 yılında yapılan ilk doğrudan seçimi gerçekleştirmiştir. Her ne kadar Roma Antlaşması’nda doğrudan seçim olanağı sağlanmış olsa da üye devletlerin isteksizliği nedeniyle Konsey’in bu adıma onay vermesi neredeyse 20 yıl sürmüştür (Neuhold, 2000: 3). 1979 seçim sonuçlarından önce o döneme kadar hizmet etmiş atanan Parlamento başkanlarına bak-

tığımızda 1964-1965 Jean Duvieusart (Belçika), 1965 - 1966 Victor Leemans (Belçika), 1966 - 1969 Alain Poher (Fransa), 1969 - 1971 Mario Scelba (İtalya), 1971 - 1973 Walter Behrendt (Almanya), 1973 - 1975 Cornelis Berkhouwer (Hollanda), 1975 - 1977 Georges Spénale (Fransa) ve 1977 - 1979 Emilio Colombo (İtalya) isimlerini görmekteyiz. Bu isimlerin mensubu oldukları gruplar da bahsi geçen dönemlerde hangi siyasi grupların baskın olduğuna dair fikir vermektedir. Jean Duvieusart, Victor Leemans, Alain Poher, Mario Scelba, Hristiyan Demokrat grubu üyeleri olup Hristiyan Demokratlar kesintisiz 9 yıl başkan çıkmışlardır. Walter Behrendt ve Georges Spénale Sosyal Demokrat, Cornelis Berkhouwer Liberal ve Demokrat Grup üyesi olup Emilio Colombo da Hristiyan Demokrat grubun üyesidir.

Parlamento içinde yer alan siyasi grupların adları ve bileşimleri zaman içinde önemli ölçüde dalgalanmış olup bu oluşumu etkileyen iki ana faktör bulunmaktadır. Birincisi, AB’nin 2004 ve 2007’de Merkezi ve Doğu Avrupa Ülkelerine (MDAÜ) yönelik genişlemeleri AP toplam üye sayısını 626’dan 751’e çıkarmıştır. MDAÜ partileri de mevcut siyasi gruplara entegre olmuştur (Bressanelli, 2014). Başlangıçta en büyük üç grubun, EPP, Sosyalist ve Demokratların İlerici İttifakı (S&D) ve Avrupa için Liberaller ve Demokratlar İttifakı’nın (ALDE)⁶ boyutları genişleme sonrasında önemli ölçüde büyürken, Yeşiller/Özgür Avrupa İttifakı (Yeşiller) /EFA veya Avrupa Parlamentosu’ndaki Sol (GUE/NGL)⁷ etkilenebilmiş ve hatta göreceli boyutlarında fiili bir azalma görülmüştür (Bressanelli, 2014: 782). İkincisi, Avrupa şüpheciliği ve radikal sağ popülizm, siyasi grup oluşumunu temelden etkilemiş olup yeni siyasi grupların kurulmasına neden olmuştur (Gómez-Reino, 2018; Startin, 2010). 2009 yılındaki seçimlerle birlikte Avrupa şüphecilerinin AP’deki temsili artmaya başlamış olup Avrupa entegrasyonuna şiddetle karşı çıkan parlamento üyelerinin sayısındaki artış, Parlamento içindeki AB politikaları ve kurumlarına yönelik çekişmeyi

⁵ Bu Antlaşma ile Sayıştay da kurulmuştur.

⁶ Şu an Parlamento’da Renew Europe ismi ile bulunmaktadır.

⁷ Ocak 2021’e kadar ismi Avrupa Birleşik Solu/Nordik Yeşil Solu olmuştur.

daha görünür hale getirmiştir (Börzel ve Hartlapp, 2022: 97).

Parlamento'nun gelişimine dair literatür incelendiğinde parti grubu uyumu, oy verme davranışı, koalisyon oluşumu (Hix ve diğerleri, 2007) ve siyasi mücadelenin boyutları (Hix ve Noury, 2009; Hix ve diğerleri, 2006; McElroy ve Benoit, 2007; Noury, 2002; Thomassen ve diğerleri, 2004) AP'deki karar alma sürecinin büyük ölçüde ulusal parti delegasyonları ve ikinci olarak Avrupalı parti grupları tarafından düzenlendiği ve siyasi çatışmanın ana boyutunun geleneksel sol-sağ ideolojik ayrımı olduğu konusunda neredeyse fikir birliğine varıldığı görülmektedir (Yordanova, 2011: 599). Parlamento'nun yapısını, işleyişini ve kurumsallaşmasını inceleyen çok sayıda bilimsel makale bulunmakta olup (Corbett ve diğerleri, 2003, 2007; Judge ve Earnshaw, 2003, 2008; Rittberger, 2005; Westlake, 1994; Sozzi, 2013) bu çalışmalar Parlamento'yu hem güçlü partilere hem de güçlü komitelere sahip bir parlamento olarak nitelendirilmektedir.

Parlamento'ya Dair Genel Kurallar

Avrupa Parlamentosu üyeleri siyasi gruplar oluşturabilirler. Bu gruplar ülkelere veya milliyetlere göre değil siyasi bağlılığa göre düzenlenmektedir. 1979'daki ilk doğrudan seçimlerden sonra siyasi grupların sayısı yedi ile on arasında değişmiş; Temmuz 2004'te, 10 yeni üye devletin katılımının ardından, tüm grupların üye devletlerin en az beşte birinden, 2007'de Bulgaristan ve Romanya'nın AB'ye katılması ile en az altı üye devletten ve asgari olarak en az beşte birinden oluşması gerektiğini şart koşulmuştu. 2009'da siyasi grup kurabilme eşiği, üye devletlerin dörtte biri (yedi üye devlet) ve 25 Avrupa Parlamentosu Üyesi şekline değiştirilmiştir. Şu anki düzenlemede siyasi bir grup oluşturmak için gereken minimum üye sayısı 23'tür ve üye devletlerin en az dörtte birinin (şu anda yedi) her grup içinde temsil edilmesi gerekmektedir. Bir diğer kural da üyelerin birden fazla siyasi gruba mensup olamamalarıdır (European Parliament, 2024a).

Parlamento dönemi boyunca herhangi bir za-

manda siyasi gruplar oluşturulabilmektedir. Her siyasi grup, bir başkan veya eş başkanlar tarafından kendi iç organizasyonları uyarınca yönetilmektedir. Siyasi gruplar Parlamento içerisinde belirli avantajlara sahiptirler. Parlamentonun gündeminin belirlenmesinde önemli bir rol oynar, tartışmalar sırasında daha fazla konuşma süresi ayrılır ve daha fazla ofis alanına, personele ve fona sahiptirler. Ayrıca parlamento komisyonlarının ve delegasyonlarının kurulmasına da karar verirler. Bazı üyeler herhangi bir siyasi gruba ait değildir ve bağlı olmayan üyeler olarak bilinirler (European Parliament, 2024a).

1979'dan bu yana Parlamento, her beş yılda bir AB vatandaşları tarafından genel oyla doğrudan seçilmektedir. Oy verme yaşı, 16 olan Malta, Belçika, Avusturya ve Almanya ile 17 olan Yunanistan dışındaki tüm AB üye ülkelerinde 18'dir.

Seçilmiş bir organ haline geldiğinden beri, Avrupa Parlamentosu'nun üye sayısı, yeni üyelerin katılımı ile artmıştır. Nice Antlaşması seçilecek üye sayısını 732 olarak sabitlemiş, bu sayı daha sonra Lizbon Antlaşması ile 750+1'e çıkarılmıştır. 1 Şubat 2020'den ve Birleşik Krallık'ın AB'den ayrılmasından sonra 705'e inen sayı, son 2024 seçimleri ile 720'ye yükselmiştir. Lizbon Antlaşması Madde 9A, Parlamento sandalye sayısının Başkan hariç 750'yi geçemeyeceğini hüküm altına almıştır.

Temsil şu anda maksimum 96 sandalye ve ülke başına minimum 6 sandalye ile sınırlıdır ve kol-tuklar "azalan orantılılığa" göre dağıtılmaktadır; yani ülke ne kadar büyükse, milletvekili başına o kadar çok vatandaş temsil edilmektedir.

1979'dan 2024'e Avrupa Parlamentosu Seçim Sonuçları

7-10 Haziran 1979 tarihlerinde yapılan ilk doğrudan seçimlerin sonuçlarına baktığımızda AP'deki dağılım şu şekilde gerçekleşmiştir.

Sandalyelerin cinsiyet oranlarına bakıldığında da %16 kadın, %84 erkek parlamenter görülmektedir.

Tablo 1: 1979 Seçim Sonuçları

Komünist ve Müttefikler Grubu (COM)	44
Sosyalist Grup (S)	112
Bağımsız Gruplar ve Üyelerin Savunması ve Teknik Koordinasyonu Grubu (CDI)	11
Liberal ve Demokrat Grup (L)	40
Hıristiyan-Demokratik Grup (EPP)	108
Avrupa Demokrat Grubu (ED)	63
Avrupalı İlerici Demokratlar Grubu (DEP)	22
Bağımsız (NI)	10
Toplam	410

(European Parliament, 2024b)

1979 seçimleri üye dokuz ülkede gerçekleşmiş olup toplam 410 üye seçilmiştir.

Parlamento'da hala yer alan Hristiyan Demokrat grubu, en eski siyasi gruplardan birisidir. 1953 yılından bu yana Parlamento'da yer alan Grup, 1978 yılında aynı adı taşıyan Avrupa partisiyle doğrudan bağlantısının sinyalinin vermek amacıyla adını 'Hıristiyan Demokrat Grubu (Avrupa Halk Partisi)' olarak değiştirmiş, 1979'daki ilk doğrudan seçimlerde 'Avrupa Parlamentosu'ndaki Hıristiyan Demokrat Grubu (EPP Grubu)' adını almıştır (European Communities, 2009: 54).

2004 seçimlerine kadar Avrupa Sosyalistler Partisi Grubu (PSE) adını taşıyan siyasi parti, 1953 yılında AKÇT Meclisi bünyesinde Sosyalist Grup adı altında kurulmuştur. Birleşik Krallık'ın 1973'te üye olmasından sonra İşçi Partili milletvekillerinin de katılmasıyla 1975'te en büyük grup haline gelmiştir. 2004 yılında "Avrupa Parlamentosu'ndaki Sosyalist Grup" adını almıştır. Bu isim değişiklikleri, özellikle Maastricht Antlaşması'nın Avrupa siyasi partilerinin kurulmasına yönelik bir çerçeveyi tanimasının ardından, Avrupa Sosyalist ailesinde daha fazla entegrasyona yönelik gelişmelere karşılık gelmektedir. Yeni üye devletlerdeki Sosyalist partileri ve Sosyal Demokratları bünyesine katarak, bileşimi yıllar boyunca ve birbirini izleyen genişlemeler sırasında son derece istikrarlı kalmıştır (European Communities, 2009: 54).

Avrupa siyasetinde liberalizm, topluma sınırlı hükümet müdahalesini savunan klasik ve eko-

nomik liberalizmden ilham alan fikirlerle ilişkilendirilme eğilimindedir. Bununla birlikte Liberal Grup, muhafazakâr-liberal, sosyal-liberal ve İskandinav tarım partileri de dahil olmak üzere çeşitli partileri içermektedir. Liberal Grup, 23 Haziran 1953'te "Liberaller ve Müttefikler Grubu" adı altında kurulmuştur. Parlamento büyüdükçe adını "Liberal ve Demokrat Grup" (L), ardından "Liberal ve Demokrat Reformist Grup" (LDR) olarak değiştirmiştir. Daha sonra Avrupa Liberal, Demokrat ve Reform Partisi Grubu (ELDR), sonra da "Avrupa için Liberaller ve Demokratlar İttifakı Grubu" (ALDE) olarak anılmaya başlamıştır. Günümüzde Yeniden Avrupa (Renew Europe) ismini taşımaktadır.

1965 yılında kurulan Avrupa Demokratik Birlik Grubu (UDE), UDR'nin (Beşinci Cumhuriyet Demokratlar Birliği, daha sonra Cumhuriyet Demokratlar Birliği olarak yeniden adlandırıldı) Gaullist üyelerinden oluşuyordu. 1973'te İrlandalı Fianna Fáil temsilcileriyle birlikte Avrupalı İlerici Demokratlar Grubu (DEP) adını almıştır.

Avrupa Parlamentosu'ndaki ilk komünist grup, 16 Ekim 1973'te kurulan "Komünistler ve Müttefikler Grubu" olmuştur. 25 Temmuz 1989'da iki gruba ayrılana kadar bir arada kalmıştır: "Sol Birlik" Grubu ve "Avrupa Birleşik Solu Grubu". Avrupa Birleşik Solu Grubu, Ocak 1993'te İtalyan Komünist Partisi'nin Solun Demokrat Partisi'ne dönüşmesi ve milletvekillerinin PES Grubu'na katılmasıyla çökmüş ve 1994 seçimlerinden önce Sol Birlik, tek sol grup olarak kalmıştır. 19 Temmuz 1994'te "Avrupa Birleşik Solu Konfederal Grubu"

Tablo 2: 1984 Seçimleri Öncesi Durum

Komünist ve Müttefikler Grubu (COM)	48
Sosyalist Grup (S)	124
Bağımsız Gruplar ve Üyelerin Savunması ve Teknik Koordinasyonu Grubu (CDI) ⁸	12
Liberal ve Demokrat Grup (L)	38
Avrupa Halk Partisi Grubu (Hıristiyan-Demokratik Grup) (EPP)	117
Avrupa Demokrat Grubu (ED)	63
Avrupalı İlerici Demokratlar Grubu (DEP)	22
Bağımsız (NI)	10
Toplam	434

(European Parliament, 2024b)

kurulduğunda, seçimlerin hemen ardından bu isim yeniden canlandırılmış; 6 Ocak 1995'te İsveç ve Finlandiya'dan partilerin katılmasıyla Grubun adı "Avrupa Birleşik Solu-İskandinav Yeşil Solu Konfederal Grubu" olarak değiştirilmiştir.

1979 seçim sonuçlarına göre Avrupa çapındaki Sosyalist Partiler Konfederasyonu altında birlikte çalışan sosyalist partiler en fazla sandalyeyi kazanmıştır. Ancak Sosyalistler merkez sağ EPP'nin biraz önünde yer almış olsalar da grupların hiçbiri Avrupa seçimlerinin kalıcı bir özelliği haline gelecek olan konuda mutlak çoğunluğa sahip olmamıştır. Avrupa Halk Partisi bünyesinde birleşen Hıristiyan Demokrat partiler, 108 milletvekiline sahip olan grupla ikinci olmuş, üçüncü büyük güç ise 63 sandalyeyle Muhafazakâr Avrupalı Demokratlar olurken, onu 44 sandalyeyle Komünistler izlemiştir. Adayları Başkan olarak seçilmiş olmasına rağmen Liberal Demokratlar, 40 sandalyeye sahip olabilmıştır.

Oluşturulan bu gruplar, önceki yıllarda kurulan gruplara dayanan gevşek koalisyonlar olmasına rağmen kısa sürede modern Avrupa siyasi partilerinin temeli haline gelmişlerdir. Dokuz üye devlette gerçekleşen bu ilk seçimlerin ülkeler bazında sandalye dağılımına bakıldığında Fransa, Batı Almanya, İtalya ve Birleşik Krallık'a 81, Hollanda 25, Belçika 24, Danimarka 16, İrlanda 15

ve Lüksemburg'a 6 sandalye ayrıldığı görülmektedir (CVCE, 2016).

1979 yılına kadar Parlamento Başkanları yıllık veya iki yılda bir seçilmekte idi. Ancak 1979'da yapılan ilk seçimlerden bu yana Parlamento Başkanı yenilenebilir iki buçuk yıllık bir süre boyunca görevde kalmaktadır. Bu ilk Parlamento dönemi beş yıl sürmüş olup 1979-1982 yılları arasında Liberal ve Demokrat Grup'tan Simone Veil⁹ (Fransa) ve 1982-1984 yılları arasında Sosyalist Grup'tan Piet Dankert¹⁰ (Hollanda) başkanlık etmiştir. Simone Veil, seçilmiş Parlamento'nun ilk başkanı ve bu pozisyonu elinde bulunduran ilk kadın da olmuştur.

Bir Grupta yer almayan bağımsız Avrupa Parlamentosu Üyeleri, Fransızca bir terim olan "Non-Inscrits-Kayıtlı Olmayanlar" olarak kategorize edilmektedir. Bağımsız olarak nitelenen bu Grup üyelerinin diğer Grupların sahip olduğu grup ayrıcalığı veya finansmanı bulunmamaktadır.

1979 seçimlerine katılan her üye devletin sandalye sayısı öncekiyle aynı kalmış, 1981 yılında katılan Yunanistan'a 24 yeni sandalye tahsis edilerek koltuk sayısı 410'dan 434'e çıkmıştır. Beş yıllık sürenin sonunda, 1984 seçimleri öncesi siyasi grupların üye sayıları Tablo 2'deki gibi gerçek-

⁸ Bağımsız Gruplar ve Üyelerin Savunması Teknik Grubu (CTDI) da Eylül 1987 ile aynı yılın Kasım ayı arasında geçici bir varlığa sahip olmuştur. Grup, İspanyol Demokrat ve Sosyal Merkez Partisi (CDS), İtalyan radikalleri, Belçika Sosyalist Partisi ve Hollanda Reformcu Siyasi Partisi'nden (SGP) oluşmakta idi.

⁹ Fransa'nın eski Sağlık Bakanı ve Auschwitz toplama kampından sağ kurtulan Simone Veil, özellikle kürtaji yasallaştıran 1975 tarihli "Loi Veil" yasası aracılığıyla Fransa'da kadın haklarını geliştirmesiyle tanınmaktadır.

¹⁰ Dankert, 1994 APseçimlerinden sonra 19 Temmuz 1994'ten 20 Temmuz 1999'a kadar görev yapmak üzere AP üyesi olarak atanmıştır ve kendisini Türkiye'nin AB'ye katılımı için çalışmaya adanmıştır.

Tablo 3: 1984 Seçim Sonuçları

Sosyalist Grup (S)	130
Avrupa Halk Partisi Grubu (Hıristiyan-Demokratik Grup) (EPP)	110
Avrupa Demokrat Grubu (ED)	50
Komünist ve Müttefikler Grubu (COM)	41
Liberal ve Demokrat Grup (L)	31
Avrupa Demokratik İttifakı Grubu (RDE) ¹¹	29
Gökkuşağı (Rainbow) Grubu: Yeşil Alternatif Avrupa Bağlantıları Federasyonu, Agelev-Ecolo, Avrupa Topluluğu Üyeliğine Karşı Danimarka Halk Hareketi ve Avrupa Parlamentosu'ndaki Avrupa Özgür İttifakı (ARC)	20
Avrupa Sağ Grubu (DR)	16
Bağımsız (NI)	10
Toplam	434

(European Parliament, 2024b)

leşmiştir:

İkinci Parlamento dönemi için seçimler 14-17 Haziran 1984'te gerçekleştirilmiş olup siyasi gruplar arasında sandalye dağılımı şöyle olmuştur:

Seçimde AP'nin 434 üyesi seçilmiştir. Sosyalistler sandalyelerin yaklaşık %30'unu alırken merkez sağ EPP'yle aradaki farkı %25 genişletmiştir. Sandalyelerin cinsiyet oranlarına bakıldığında da %18 kadın, %82 erkek parlamenter görülmektedir.

Yine beş yıl hizmet veren İkinci Parlamento, 1989'da yapılan seçimlere kadar görevde kalmıştır. 1984-1987 arası Fransız Pierre Pflimlin (Avrupa Halk Partisi Grubu), 1987-1989 arası Birleşik Krallık'tan Lord Plumb (Avrupa Demokrat Grubu) başkanlık yapmıştır.

İkinci Parlamento döneminde ilk Hükümetlerarası Konferans, İtalya'nın başkanlığında 9 Eylül 1985'te açılmıştır. Bu Konferans, 28 Şubat 1986'da Brüksel'de Tek Avrupa Senedi'nin kabul edilmesiyle sonuçlanmıştır. Sened, 1 Temmuz 1987 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Avrupa Tek Senedi (SEA), Avrupa Topluluklarını kuran Antlaşmalara değişiklikler getirmiş ve Avrupa siyasi iş birliğini kurmuştur. Avrupa Tek

Senedi yürürlüğe girdiğinde, Meclis'in 1962'den bu yana kullandığı 'Avrupa Parlamentosu' unvanı resmileştirilmiştir. SEA ayrıca iş birliği ve onay prosedürlerinin getirilmesiyle Parlamento'nun yasama yetkilerini de artırmıştır. Tek Sened, iş birliği prosedürünü başlatarak Konsey, Komisyon ve Parlamento arasında yeni bir "üçlü ilişkinin" başlamasına kapı aralamıştır (Westlake, 1994: 135).

1984 AP seçimi, 1979'daki açılış seçimlerinden ve 1981'de Avrupa Topluluğu'nun Yunanistan'ı da kapsayacak şekilde genişlemesinden sonra yapılan ilk seçimdir. Sonuçlar, sosyalistler ve Hıristiyan demokratların aşırı sol ve merkez sağa üstün geldiğini göstermiştir. Sosyalistler Parlamentodaki en büyük grup olarak konumlarını sağlamlaştırmışlar ve aşırı sağ milletvekillerinin bir grup oluşturması ve "Gökkuşağı" olarak bilinen Yeşil ve Bölgeselci grubun birleşmesiyle daha küçük gruplarda dikkate değer değişiklikler olmuştur.

Sosyalistler seçimlerden önce 124 sandalye olan paylarını altı sandalye artırarak 130'a çıkarmış, Demokratik İttifak (eski adıyla İlerici Demokratlar) da sandalye sayısını 7'den 29'a çıkararak kazanç elde etmiştir. Halk Partisi, Avrupalı Demokratlar, Komünistler ve Liberallerin hepsi sandalye kaybetmiş, Fransız Ulusal Cephesi ve İtalyan Sosyal Hareketi, Parlamentodaki ilk aşırı

¹¹ DEP, 1984'teki ilk oturum sırasında Avrupa Demokratik İttifakı Grubu (RDE) adını almıştır.

Tablo 4: 1989 Seçimleri Öncesi Durum

Sosyalist Grup (S)	166
Avrupa Halk Partisi Grubu (Hıristiyan-Demokratik Grup) (EPP)	113
Avrupa Demokrat Grubu (ED)	66
Komünist ve Müttefikler Grubu (COM)	48
Liberal ve Demokrat Grup (L)	45
Avrupa Demokratik İttifakı Grubu (RDE)	30
Gökkuşuğı (Rainbow) Grubu: Yeşil Alternatif Avrupa Bağlantıları Federasyonu, Agelev-Ecolo, Avrupa Topluluğu Üyeliğine Karşı Danimarka Halk Hareketi ve Avrupa Parlamentosu'ndaki Avrupa Özgür İttifakı (ARC)	20
Avrupa Sağ Grubu (DR)	16
Bağımsız (NI)	14
Toplam	518

(European Parliament, 2024b)

sağ grup olan “Avrupa Sağ” adlı bir grup kurmuştur. Bağımsızlardan oluşan Teknik Grubun yerini Yeşiller ve Bölgecilerden oluşan Rainbow Grubu almıştır.

Avrupa siyasetinde milliyetçiler, bir Grup altında sürekli ve uyum içerisinde bir araya gelmekte zorlanmışlardır. İlk milliyetçi Grup, 1984 yılında Fransız Ulusal Cephesi ve İtalyan Sosyal Hareketi tarafından “Avrupa Sağ Grubu” adı altında kurulmuş ve 1989 yılına kadar varlığını sürdürmüştür. Onun halefi olan “Avrupa Sağının Teknik Grubu” 1989'dan 1994'e kadar varlığını sürdürmüştür. “Kimlik, Gelenek, Egemenlik” Grubu, 15 Ocak 2007'de kurulmuş ancak iç anlaşmazlıklar nedeniyle yaklaşık 11 ay sonra 14 Kasım 2007'de dağılmıştır. 8. Parlamento döneminde “Milletlerin ve Özgürlüklerin Avrupası” adı altında yeni bir radikal sağ grup oluşturulmuştur.

1987'de Avrupa Tek Senedi yürürlüğe girmiş olup yeni iş birliği prosedürü uyarınca Parlamento'nun en fazla etkiyi yaratabilmesi için büyük çoğunluk elde etmesi gerekiyordu. Böylece EPP ve PES Parlamentoda iş birliği yapma konusunda anlaşmaya varmışlardır. Bu anlaşma “büyük koalisyon” olarak adlandırılmış olup beşinci Parlamantodaki kopuşun¹² dışında Parlamantoya hakim olmuştur. Büyük koalisyon, iki grup ara-

sında, Avrupa Parlamentosu Başkanlığı'nın beş yıllık görev süresinin, yarısı EPP başkanı, diğer yarısı ise PES başkanı olacak şekilde aralarında eşit olarak paylaştırılmasına ilişkin bir anlaşmadır.

Beş yıllık sürenin sonunda siyasi grupların seçim öncesi üye sayıları Tablo 4'deki gibi gerçekleşmiştir:

1986 yılında İspanya ve Portekiz'in üye olması ile Parlamento'daki sandalye sayısında artış ve üye ülkeler arasındaki dağılımda da değişiklikler oluşmuştur. Buna göre Federal Almanya Cumhuriyeti, Fransa, İtalya ve Birleşik Krallık'ın sandalye sayıları değişmemiş, yine 81 olmuş; İspanya 60, Hollanda 25, Belçika, Portekiz ve Yunanistan 24, Danimarka 16, İrlanda 15 ve Lüksemburg 6 sandalyeye sahip olmuştur (CVCE, 2016).

Üçüncü Parlamento seçimleri 15-18 Haziran 1989 tarihleri arasında yapılmıştır. 12 ülkeden toplam 518 milletvekili seçilmiş, Sosyalistler %34,75 oran ile diğer siyasi gruplardan daha fazla sandalye kazanmıştır. Cinsiyet dağılımı %19 kadın, %81 erkek ile bir önceki seçim sonuçlarından çok az farklı çıkmıştır.

Avrupa Birliği Antlaşması (Maastricht Antlaşması), dönemin AP Başkanı Egon Klepsch'in

12 Beşinci dönemde ELDR Grubu, Avrupa Sosyalist Partisi'ni dışlayarak Avrupa Halk Partisi ile ittifaka girerek büyük koalisyonda bir kopuşa neden olmuştur. Bu durum, şartların eskisi gibi EPP ve PES yerine EPP ve ELDR arasında paylaşılmasıyla Meclis Başkanlığı'na da yansımıştır.

Tablo 5: 1989 Seçim Sonuçları

Sosyalist Grup (PES)	180
Avrupa Halk Partisi Grubu (Hıristiyan-Demokratik Grup) (EPP)	121
Liberal ve Demokrat Reformist Grup (LDR)	49
Avrupa Demokrat Grubu (ED)	34
Avrupa Parlamentosu'ndaki Yeşil Grup (V)	30
Avrupa Birleşik Solu (GUE)	28
Avrupa Demokratik İttifakı Grubu (RDE)	20
Avrupa Parlamentosu'ndaki Gökkuşluğu Grubu (ARC)	13
Sol Birlik (CG)	14
Avrupa Sağ Teknik Grubu (DR)	17
Bağımsız (NI)	12
Toplam	518

(European Parliament, 2024b)

huzurunda Maastricht'te imzalanmıştır. Bu Antlaşmaya uygun olarak Birlik, iki ek iş birliği alanıyla (ikinci ve üçüncü sütunlar) birlikte Avrupa Toplulukları (birinci sütun) üzerine kurulmuştur: Ortak Dış ve Güvenlik Politikası ile Adalet ve İçişleri.

Maastricht Antlaşması'nın yürürlüğe girmesiyle AT, Avrupa Birliği (AB) adını almıştır. Ortak karar prosedürünün getirilmesi ve iş birliği prosedürünün genişletilmesiyle Parlamento'nun yasama ve denetleme yetkileri de artırılmıştır. İş birliği prosedürü sırasında kazanılan olumlu deneyimlere dayanarak, Parlamento'nun yasama yetkileri Maastricht Antlaşması ile genişletilmiş, ortak karar prosedürünün uygulamaya konması yoluyla, AP üyelerine ilk kez çeşitli politika alanlarında veto yetkisi verilmiştir (Smith, 1999: 75).

Yeni Antlaşma uyarınca AP, kendi görüşüne göre bir Topluluk kanunu hazırlanmasını gerektiren konularda Komisyon'u yasama teklifi sunmaya davet etme hakkı kazanmıştır. Yeni Antlaşma ile Komisyon'un tamamının AP tarafından da onaylanması gerekmektedir. AB Antlaşması 7 Şubat 1992'de imzaya açılmış olup 1 Kasım 1993 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Parlamento'ya 1987-1989 arası Birleşik Krallık'tan Lord Plumb (Hıristiyan Demokrat), 1989-1992 arası ise İspanya'dan Enrique Barón Crespo (Sosyalist Parti) başkanlık etmiştir. Lord Henry Plumb AP'nin tek İngiliz başkanı olmuştur. 1989'da başkan seçilen Enrique Barón Crespo, 1987'de de Avrupa Parlamentosu başkanlığına aday olmuş ancak üç tur oylamanın ardından İngiliz rakibi Charles Henry Plumb'a yalnızca beş oyla yenil-

Tablo 6: 1994 Seçimleri Öncesi Durum

Sosyalist Grup (PES)	198
Avrupa Halk Partisi Grubu (Hıristiyan-Demokratik Grup) (EPP)	162
Liberal ve Demokrat Reformist Grup (LDR)	45
Avrupa Parlamentosu'ndaki Yeşil Grup (V)	27
Avrupa Demokratik İttifakı Grubu (RDE)	20
Avrupa Parlamentosu'ndaki Gökkuşluğu Grubu (ARC)	14
Sol Birlik (CG)	13
Avrupa Sağ Teknik Grubu (DR)	12
Bağımsız (NI)	27
Toplam	518

(European Parliament, 2024b)

Tablo 7: 1994 Seçim Sonuçları

Avrupa Birleşik Solu Konfederal Grubu (Avrupa Parlamentosu'ndaki solcu milletvekilerinden oluşan grup.)	28
Avrupa Parlamentosu'ndaki Sosyalist Grup (PSE)	198
Avrupa Liberal, Demokrat ve Reform Partisi Grubu (ELDR)	44
Avrupa Parlamentosu'ndaki Yeşil Grup (V)	23
Avrupa Halk Partisi Grubu (Hıristiyan-Demokratik Grup) (PPE)	156
Forza Avrupa Grubu (FE)	27
Bağımsız (NI)	27
Avrupa Radikal İttifakı Grubu (ARE)	19
Avrupa Milletler Grubu (Koordinasyon Grubu) (EDN)	19
Toplam	567

(European Parliament, 2024b)

mişti. 25 Temmuz 1989'da yapılan ilk oylamada AP'nin en genç Başkanı olarak seçilmiştir.

Beş yıllık sürenin sonunda, yeni seçimler öncesi siyasi grupların üye sayıları Tablo 6'daki gibi gerçekleşmiştir:

9-12 Haziran 1994 tarihlerinde yapılan Parlamento seçimleri sonucunda Avrupa Parlamentosu'nun 12 ülkeden toplam 567 üyesi seçilmiş; Sosyalistler %35 ile en büyük grubu oluşturmuş ve merkez sağ EPP'nin (%28) önünde yer almışlardır.

Bu seçimlerin sonundaki cinsiyet dağılımına baktığımızda kadın parlamenter sayısında artış görülmektedir. %26 kadın, %74 erkek olarak cinsiyet dağılımı gerçekleşmiştir.

1994 seçimleri sırasında EPP'nin safları, henüz partiye katılmamış olan ve hâlâ Avrupa Liberal, Demokrat ve Reform Partisi'nde (ELDR) yer alan Fransız UDF partisinin üyeleri tarafından artırılmıştır. 1996'da Portekiz Liberalleri (PDS) de aynı şeyi yapmıştır. Temmuz 1998'de Forza Italia ve UPE Group üyeleri EPP'ye katılmıştır. 1999 seçimlerinin ardından sıra, bir önceki parlamento döneminde Avrupa Siyasi Birliği (EPU) üyesi olan Fransız RPR'ye gelmiştir (European Communities, 2009: 54).

Dördüncü Parlamento dönemimin başkanlıklarını iki Alman üye üstlenmiştir. 1992-1994 arası Avrupa Halk Partisi ve Avrupa Sosyalist Partisi

parlamento gruplarının desteğiyle seçilen Avrupa Halk Partisi'nden Egon A. Klepsch, 1994-1997 arasında ise Sosyalist Grup'dan Klaus Hänsch başkanlık görevini yerine getirmiştir.

Bu seçim aynı zamanda 1990 yılında iki Almanya'nın birleşmesi sonrasında yapılan seçim olduğu için, Almanya'nın nüfusunda 16 milyonluk artışa neden olmuştur. AP üyeleri arasındaki temsiliyet farkı daha da belirgin hale gelmiştir. Böylece Almanya'nın 99, Fransa, İtalya ve Birleşik Krallık'ın 87, İspanya 64, Hollanda 31, Belçika, Portekiz ve Yunanistan 25, Danimarka 16, İrlanda 15 ve Lüksemburg 6 sandalyeye sahip olmuştur (CVCE, 2016).

Beş yıl sürenin sonunda ise yeni seçime girmeden önce siyasi grupların üye sayıları Tablo 8'deki gibi gerçekleşmiştir:

GUE/NGL Grubunun (Avrupa Birleşik Solu Konfederal Grubu/İskandinav Yeşil Solu) kökleri 1973'te oluşturulan Komünist ve Müttefik Grubuna dayanmaktadır. O zamanlar bu gruba katılan İtalyan, Fransız ve Danimarka Komünist partilerinden, 1981'de Yunanistan'ın Avrupa Topluluğu'na katılımının ardından Yunan Komünist Partisi'nden üyeler de dahil olmuştur. Uluslararası komünist hareketteki değişikliklerin ve hareketin geleceğine ilişkin görüş ayrılıklarının ardından grup, 1989 kuruluş oturumu sırasında bölünmüştür. Bu grup 1989 yılında dört partinin, İtalyan CP, İspanya Birleşik Solu, Danimarka SPP

Tablo 8: 1999 Seçimleri Öncesi Durum

Avrupa Birleşik Solu Konfederal Grubu/İskandinav Yeşil Solu (GUE/NGL) (Avrupa Parlamentosu'ndaki solcu milletvekillerinden oluşan grup.)	34
Avrupa Parlamentosu'ndaki Sosyalist Grup (PSE)	214
Avrupa Liberal, Demokrat ve Reform Partisi Grubu (ELDR)	42
Avrupa Parlamentosu'ndaki Yeşil Grup (V)	27
Avrupa Halk Partisi Grubu (Hıristiyan-Demokratik Grup) (EPP)	201
Avrupa Grup Birliği (UPE) ¹³	34
Bağımsız (NI)	38
Avrupa Radikal İttifakı Grubu (ARE)	21
Milletler Avrupası için Bağımsızlar Grubu (I-EDN)	15
Toplam	626

(European Parliament, 2024b)

ve Yunanistan Synaspismos'un Gauche Unitaire Européenne (GUE) adında bir grup oluşturmaya karar vermesine kadar bu isim altında devam etmiştir. İngilizce adı European Unitarian Left olan Grup, daha sonra 1992'de European United Left olarak değiştirilmiştir. Haziran 1994'teki Avrupa Seçimlerinden sonra, sosyal demokrat olmayan solun tüm güçlerini bir araya getirme süreci başlamıştır. Diğer partileri de kapsayacak şekilde genişletilen bu ittifak, Avrupa Birleşik Solu Konfederal Grubu (GUE) adı altında siyasi bir grup olarak kurulmuştur. Ocak 1995'te AB'nin İskandinav ülkeleri ve Avusturya'yı da kapsayacak şekilde genişlemesinin ardından Grup, İsveç'in Sol Partisi (VP) ve Finlandiya'nın Sol İttifakı'nı (Vas) kapsayacak şekilde genişlemiş; aynı zamanda Danimarka Sosyalist Halk Partisi (SF) gruba yeniden katılmış ve İsveç ve Finlandiya partileriyle birlikte grup içinde İskandinav Yeşil Sol (NGL) bileşenini oluşturmuştur. Grup, standart kısaltma olarak GUE/NGL kullanılarak Avrupa Birleşik Solu/İskandinav Yeşil Solu Konfederal Grubu olarak yeniden adlandırılmıştır (GUE/NGL, 2024).

1995 yılında Avusturya, Finlandiya ve İsveç'in AB'ye katılımı ile Parlamento'daki toplam Üye sayısı artmıştır. Daha önceki dağılımda değişiklik yapılmadan bu ülkelerin her birine sırasıyla 21, 16 ve 22 sandalye verilmiştir.

Bu seçimlerden önce 1 Mayıs 1999'da yürürlüğe giren Amsterdam Antlaşması, özellikle yasama sürecine katılımı açısından Parlamento'nun rolünü önemli ölçüde güçlendirmiştir. Ortak karar prosedürü, Antlaşma'nın 15 maddesinden 38 maddeye çıkarılmıştır. Amsterdam Antlaşması'nın önemli yeni unsurlarından biri de ortak karar prosedürünün basitleştirilmesidir. En önemlisi, Parlamento'nun Komisyon teklifinde herhangi bir değişiklik teklif etmemesi veya Konsey'in Parlamento tarafından öne sürülen değişiklikleri kabul etmesi halinde, ilk okuma sırasında bir yasama kanunu kabul etme olanağının artık mevcut olmasıdır (Neuhold, 2000: 6).

10-13 Haziran 1999 tarihlerinde yapılan seçimlerde 15 AB üyesi ülkeden seçmenler 626 milletvekilini seçmek için sandık başına gitmiştir. Merkez sağdaki EPP-ED ilk kez en büyük siyasi grup haline gelmiştir. 1999 seçimleri öncesi Parlamento'nun %33'lük bir gücüne sahip olan EPP-ED, seçimler sonrası %35'e yükselmiştir. %2 puanlık bir fark her ne kadar çok büyük bir artış olarak algılanmasa da seçimler öncesi %35'lik bir güce sahip olan Sosyalist Grup'un seçimler sonrası gücünün %29'a düşmesi, EPP-ED'nin ilk kez en büyük siyasi grup haline geldiğinin anlaşılmasını kolaylaştırmaktadır (Morgan ve Cracknell, 1999: 63). Yanı sıra, EPP/ED Grubu'nun, geleneksel Hıristiyan demokrasisinin kalesi olmaktan ziyade, her şeyi kapsayan merkez sağ güç olma çaba-

¹³ Temmuz 1995'te RDE, Forza Italia üyelerinden oluşan tek partili bir grup olan Forza Avrupa (FE) ile birleşerek Avrupa Grup Birliği'ni (UPE) oluşturmuştur.

Tablo 9: 1999 Seçim Sonuçları

Avrupa Birleşik Solu Konfederal Grubu/İskandinav Yeşil Solu (GUE/NGL)	42
Avrupa Parlamentosu'ndaki Sosyalist Grup (PSE)	180
Avrupa Liberal, Demokrat ve Reform Partisi Grubu (ELDR)	50
Yeşiller Grubu/Avrupa Özgür İttifakı (Verts/ALE)	48
Avrupa Halk Partisi (Hıristiyan Demokratlar) ve Avrupalı Demokratlar Grubu (EPP/ED)	232
Milletler Grubu Avrupa Birliği (UEN) ¹⁴	31
Bağımsız (NI)	44
Demokrasiler ve Çeşitlilikler Avrupa Grubu (EDD)	16
Bağımsız Üyelerden Oluşan Teknik Grup-karma grup ¹⁵	18
Toplam	626

(European Parliament, 2024b)

şı da onun yükselişinde rol oynamıştır. 1980'lerin sonunda başlatılan genişleme süreci, grubun 1979'dan bu yana ilk kez Parlamento'nun en büyüğü haline gelmesiyle meyvesini vermiştir. Britanya'dan muhafazakarların ve Fransa'dan de Gaulleciler EPP/ED grubunda yer almayı seçmeleri de etkili olmuştur (Teasdale, 1999: 453).

Bu seçimlerin sonundaki cinsiyet dağılımına baktığımızda %30 kadın, %70 erkek olarak bir önceki sonuçlara nazaran kadın temsili lehine bir artış görülmektedir. Bu dönem yine iki Başkan karşımıza çıkmaktadır. 1997-1999 arası İspanya'dan Avrupa Halk Partisi (Hıristiyan Demokratlar) ve Avrupalı Demokratlar Grubu temsilcisi José Maria Gil-Robles, 1999-2002 arası yine aynı Parti'den Fransız Nicole Fontaine Parlamento'ya başkanlık etmiştir. José Maria Gil-Robles, 338 gibi büyük bir oy alarak Başkan seçilmiş olup bu konumu kendisine, Avrupa Parlamentosu'nun yetkilerini genişleten 1997 tarihli Amsterdam Antlaşması'nın müzakerelerinde kilit bir rol oynama olanağı sağlamıştır. Ayrıca, yeni üye devletlerin AB'ye katılımına ilişkin müzakerelerin başlatılmasını ve Gündem 2000'in onaylanmasını da denetlemiştir. AP'nin ikinci kadın Başkanı olan Nicole Fontaine, ikna edici bir politikacı ve Euro'nun benimsenmesini denetleyen sadık bir Avrupa savunucusuydu. 1999-2002 yılları arasında Başkanlık

yapan Nicole Fontaine, AP'yi AB vatandaşlarına yaklaştırmak amacıyla çalışma yöntemlerinde reform yapmıştır. Örneğin AP ile üye devletler arasında, iki AB gençlik programı (Sokrates ve Avrupa için Gençlik) dahil olmak üzere temel mevzuata ilişkin anlaşmalara aracılık etmiştir. Ayrıca Aralık 2000'de AP adına Temel Haklar Şartı'nı imzalamıştır (European Union, 2024).

Avrupa Halk Partisi, bu seçimlerde, Avrupa Halk Partisi (Hıristiyan Demokratlar) ve Avrupalı Demokratlar (EPP-ED) Grubu haline gelmiştir. Bu gelişme, Avrupalı Demokratların (ED) tüm üyelerinin 1992 yılında EPP'ye katılmasıyla ortaya çıkmıştır. Bu grup, 1973 yılından bu yana Avrupalı Muhafazakârlar adı altında varlığını sürdürüyor ve İngiliz ve Danimarka Muhafazakâr Partileri için bir şemsiye örgüt görevi görüyordu. 1994-1999 parlamento döneminde, bu temsilciler EPP içinde özel bir statü müzakeresi yapmış olup bunun sonucunda 'ED' kısaltması 'EPP'ye eklenmiştir (European Communities, 2009: 54).

Yeşiller Grubu/Avrupa Özgür İttifakı (Verts/ALE), yeşil ve bölgeselci hareketlerin temsilcilerinden oluşmakta idi. 1984'te bağımsız bir grup kurmaya yetecek kadar temsilcisi olmayan Yeşiller'in Alman ve Belçikalı temsilcileri Rainbow Grubu'nda oturmuşlar; Temmuz 1989'da Fran-

14 UPE'nin milletvekilleri 1998 yılında EPP'ye katılmıştır. Grup 1999 kurucu oturumu için reforme edilmediğinden Fianna Fáil temsilcileri yeni Milletler Grubu Avrupa Birliği'nin kurucu üyeleri olmuşlardır.

15 1999'daki kuruluş oturumu sırasında Gökkuşaklı Grubu'ndan ayrılan İtalyan radikal milletvekilleri ve Lega Nord (Kuzey Birliği), Fransız Ulusal Cephesi ve Belçikalı Vlaams Blok üyeleri tarafından kurulmuş, Adalet Divanı kararının ardından 2001 yılında feshedilmiştir.

Tablo 10: 2004 Seçimleri Öncesi Durum

Avrupa Birleşik Solu Konfederal Grubu/İskandinav Yeşil Solu (GUE/NGL)	55
Avrupa Parlamentosu'ndaki Sosyalist Grup (PSE)	232
Avrupa Liberal, Demokrat ve Reform Partisi Grubu (ELDR)	67
Yeşiller Grubu/Avrupa Özgür İttifakı (Verts/ALE)	47
Avrupa Halk Partisi (Hıristiyan Demokratlar) ve Avrupalı Demokratlar Grubu (EPP/ED)	295
Milletler Grubu Avrupa Birliği (UEN)	30
Bağımsız (NI)	44
Demokrasiler ve Çeşitlilikler Avrupa Grubu (EDD)	18
Toplam	788

(European Parliament, 2024b)

sa, İtalya, Hollanda, Portekiz ve İspanya'da elde edilen başarılı sonuçların ardından AP'de Yeşil Grup kurulmuştur. 1999'da Avrupa Radikal İttifakı (ARE) Grubu'ndan bölgeci politikacılar Yeşiller'e katılmış ve grup, Verts/ALE adını almıştır (European Communities, 2009: 55).

Beş yıllık sürenin sonunda, yeni seçim öncesi siyasi grupların üye sayıları Tablo 10'daki gibi gerçekleşmiştir:

AB Antlaşması'nda değişiklik yapan Nice Antlaşması, Avrupa Topluluklarını kuran antlaşmalar ve ilgili bazı düzenlemeler, AP Başkanı Nicole Fontaine'in huzurunda imzalanmış olup Antlaşma'nın amacı, AB'nin kurumsal yapısını yeni genişlemenin zorluklarına dayanabilecek şekilde reforme etmek olmuştur. Nice Antlaşması ile Parlamento'nun yasama ve denetleme yetkileri artırılmış ve Konsey içinde nitelikli çoğunlukta oylama daha fazla alana yayılmıştır. 26 Şubat

2001 tarihinde imzaya açılan Antlaşma, 1 Şubat 2003 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Bu seçimlerden önce 1 Mayıs 2004 tarihinde yürürlüğe giren katılım antlaşmaları ile AB, 10 devleti yeni üye olarak kabul etmiştir. Katılım Antlaşması'nı 16 Nisan 2003 tarihinde Atina'da yalnızca 10 yeni üye devlet imzaladığı için, Romanya ve Bulgaristan'a yönelik 50 sandalye, toplam temsilci sayısı 732 olan üst sınıra karşılık gelecek şekilde 25 üye devlet arasında dağıtılmıştır. Buna göre Almanya 99, Fransa, İtalya ve Birleşik Krallık'ın 78, İspanya ve Polonya 54, Hollanda 27, Belçika, Çek Cumhuriyeti, Portekiz, Macaristan ve Yunanistan 24, İsveç 19, Avusturya 18, Danimarka, Slovakya ve Finlandiya 14, İrlanda ve Litvanya 13, Letonya 9, Slovenya 7, Lüksemburg, Estonya ve Kıbrıs 6 ve Malta 5 sandalye olacak şekilde belirlenmiştir (CVCE, 2016).

AP seçimleri 25 üye ülkede 10-13 Haziran 2004

Tablo 11: 2004 Seçim Sonuçları

Avrupa Birleşik Solu Konfederal Grubu/İskandinav Yeşil Solu (GUE/NGL)	41
Avrupa Parlamentosu'ndaki Sosyalist Grup (PSE)	200
Avrupa için Liberaller ve Demokratlar İttifakı Grubu (ALDE)	88
Yeşiller Grubu/Avrupa Özgür İttifakı (Verts/ALE)	42
Avrupa Halk Partisi (Hıristiyan Demokratlar) ve Avrupalı Demokratlar Grubu (EPP/ED)	268
Milletler Grubu Avrupa Birliği (UEN)	27
Bağımsız (NI)	29
Bağımsızlık/Demokrasi Grubu (IND/DEM)	37
Toplam	732

(European Parliament, 2024b)

Tablo 12: 2009 Seçimleri Öncesi Durum

Avrupa Birleşik Solu Konfederal Grubu/İskandinav Yeşil Solu (GUE/NGL)	40
Avrupa Parlamentosu'ndaki Sosyalist Grup (PSE)	218
Avrupa için Liberaller ve Demokratlar İttifakı Grubu (ALDE)	100
Yeşiller Grubu/Avrupa Özgür İttifakı (Verts/ALE)	43
Avrupa Halk Partisi (Hıristiyan Demokratlar) ve Avrupalı Demokratlar Grubu (EPP/ED)	288
Milletler Grubu Avrupa Birliği (UEN)	44
Bağımsız (NI)	30
Bağımsızlık/Demokrasi Grubu (IND/DEM)	22
Toplam	785

(European Parliament, 2024b)

tarihlerinde yapılmıştır. Altıncı Parlamento döneminde merkez sağ EPP-ED 736 sandalyenin %37'sini kazanmıştır.

Parlamento'daki cinsiyet dağılımına bakıldığında %31 kadın, %69 erkek parlamenter görülmektedir.

Parlamento'ya 2002-2004 yılları arasında İrlanda'dan Avrupa Liberal, Demokrat ve Reform Partisi Grubu temsilcisi Pat Cox, 2004-2007 arası ise Avrupa Parlamentosu'ndaki Sosyalist Grup temsilcisi İspanyol Josep Borrell Fontelles başkanlık etmiştir. 1998'den Parlamento Başkanı olarak seçildiği 2002'ye kadar Avrupa Liberal, Demokrat ve Reform Partisi Grubu'nun liderini üstlenen Pat Cox 2004'teki Avrupa parlamentosu seçimlerine katılmamıştır. Hıristiyan Demokratlar (Avrupa Halk Partisi - EPP) ve Sosyalist Gruplar, Avrupa Parlamentosu Başkanlığı'nın geleneksel olarak iki yönlü bölünmesi konusunda anlaşmışlar ve yeni Başkan Sosyalist Grup'tan Fontelles olmuştur. "Ben ne eski ne de yeni Avrupa'danım. Ben sadece bölünmemizi sürdürmeyi amaçlayan mezhepleri reddeden bir Avrupalıyım" sözü ile başkan seçilen Fontelles, ilerleyen yıllarda, dokuzuncu Parlamento döneminde de (2019) AB Dışişleri ve Güvenlik Politikası'ndan sorumlu Yüksek Temsilcisi ve Avrupa Komisyonu Başkan Yardımcısı görevlerini yerine getirecektir.

Avrupa için Liberaller ve Demokratlar İttifakı Grubu (ALDE), 1953'ten bu yana mevcut olan üçüncü gruptur. Yıllar geçtikçe adı da 1953'teki

Liberal ve Müttefikler Grubu'ndan, 1976'daki Liberal ve Demokrat Grup'a; 1979'da Liberal ve Demokrat Grubu'ndan (L), 1985'te Liberal, Demokrat ve Reformist Grubu (LDR) ve son olarak 1994'te Avrupa Liberal Demokrat ve Reform Partisi (ELDR) Grubu olarak değişmiştir (European Communities, 2009: 55). 2004'teki kurucu oturumu esnasında da ALDE ismini almıştır. 2004 seçimleri sırasında ELDR Grubu, federal entegrasyona olan bağlılıklarını dile getirmek isteyen ve bunu orijinal partileri içinde gerektiği gibi yapamayacaklarına inanan EPP-ED Grubu üyeleriyle, özellikle Fransız UDF üyeleriyle ve bazılarıyla ALDE Grubunu kurmuştur.

Beş yıl sürenin sonunda ise yeni seçime girmeden önce siyasi grupların üye sayıları Tablo 12'deki gibi gerçekleşmiştir:

Avrupa için bir Anayasa oluşturan Antlaşma, 18 Haziran 2004'te Avrupa Konseyi tarafından kabul edilmiş ve aynı yılın sonlarında AP Başkanı Josep Borrell Fontelles'in huzurunda Roma'da imzalanmıştır. AP tarafından onaylanan (Méndez de Vigo-Leinen raporu) Antlaşma, 29 Ekim 2004 tarihinde imzaya açılmış, ancak Fransa (29 Mayıs 2005) ve Hollanda (1 Haziran 2005) tarafından ulusal referandumlarda reddedilmiştir. Anayasa Antlaşması'nın reddedilmesinin ardından üye devletler Lizbon Antlaşması üzerinde çalışmaya başlamıştır.

AB kurucu antlaşmalarında değişiklik yapılması gerektiğinde AB'nin resmi prosedürü olan Hü-

Tablo 13: 2009 Seçim Sonuçları

Avrupa Birleşik Solu Konfederal Grubu/İskandinav Yeşil Solu (GUE/NGL)	35
Sosyalistler ve Demokratlar Grubu (S&D)	184
Yeşiller-Avrupa Özgür İttifakı (Greens/EFA)	55
Avrupa Halk Partisi Grubu (EPP)	265
Avrupalı Muhafazakarlar ve Reformcular Grubu (ECR)	54
Bağımsız (NI)	27
Avrupa için Liberaller ve Demokratlar İttifakı Grubu (ALDE)	84
Özgürlük ve Demokrasi Avrupası (EFD)	32
Toplam	736

(European Parliament, 2024b)

kümetlerarası Konferans oluşturulmaktadır. Avrupa Konseyi'nin oluşturduğu Konferans'ta üye devletlerin temsilcileriyle beraber Komisyon ve Parlamento temsilcileri de bulunmaktadır. Anayasal Antlaşma'nın referandumlarda iki ülke tarafından reddedilmesinin ardından Avrupa Konseyi, yeni bir Hükümetlerarası Konferans oluşturmuş ve Avrupa Reform Antlaşması'nın çalışmalarına başlamıştır.¹⁶ Lizbon Antlaşması, AP, Komisyon ve Konsey başkanları tarafından AB Temel Haklar Şartının Parlamento'da ilan edilmesinin ardından 13 Aralık 2007'de AP Başkanı Hans-Gert Pöttering'in huzurunda imzalanmış olup 19 Şubat 2008'de Lizbon Antlaşması AP tarafından kabul edilmiştir.

Lizbon Antlaşması Madde 9A'ya göre Parlamento, seçim sonuçlarını dikkate alarak Avrupa Konseyi'nin önerisine dayanarak Komisyon Başkanı'na atama hakkına sahiptir. Ortak karar alma, yeni alanları da kapsayacak şekilde genişletilmiştir. Birkaç istisna dışında Antlaşma, AP'yi, daha önce durumun böyle olmadığı alanlarda, özellikle de AB bütçesinin (Parlamento tam eşitliğe sahiptir), tarım politikasının, adaletin ve iç hukukun belirlenmesinde kanun koyucu olarak Konsey ile eşit bir konuma getirmektedir. Antlaşma, 27 üye devletin tamamı tarafından onaylandıktan sonra 1 Aralık 2009'da yürürlüğe girmiştir.

AB üyesi ülkelerdeki merkez sağ partilerin de güçlenmesi ile siyasi alanının sürekli genişleten

EPP-ED Grubu, Ekim 2008 itibarıyla 288 üyesiyle Avrupa Parlamentosu'nda açık ara önde gelen parti olmuştur (European Communities, 2009: 54).

Yedinci Avrupa seçimlerinde 27 ülkeden seçmenler 4-7 Haziran 2009 tarihlerinde 736 milletvekili seçmiştir. Merkez sağ EPP sandalyelerin yaklaşık %36'sını alarak çoğunluğunu korurken, onu %25 ile Sosyalistler ve Demokratlar ve %11 ile Liberaller takip etmiştir.

Parlamento'daki cinsiyet dağılımı bir önceki dönem ile aynı şekillenmiş olup %31 kadın, %69 erkek parlamenter görülmektedir.

Haziran 2009'da, Avrupa Halk Partisi (Hıristiyan Demokratlar) ve Avrupalı Demokratlar Grubu (EPP/ED), Avrupa Halk Partisi Grubu (Hıristiyan Demokratlar) ismine geri dönmüştür (EPP, 2024).

2007-2009 arası Avrupa Halk Partisi (Hıristiyan Demokratlar) ve Avrupalı Demokratlar Grubu (EPP/ED) temsilcisi Alman Hans-Gert Pöttering, 2009-2012 arası Avrupa Halk Partisi Grubu (EPP) temsilcisi Polonyalı Jerzy Buzek başkanlık görevlerini yerine getirmiştir. Hans-Gert Pöttering, 1979'daki ilk seçimlerden 2014'e kadar sürekli olarak AP üyesi olarak görev yapmış ve 1999-2007 yılları arasında Avrupa Halk Partisi-Avrupalı Demokratlar'ın Başkanlığını yapmıştır. 2014 yılında istifa ettiğinde AP'nin en uzun süre gö-

16 İlgili Hükümetlerarası Konferans'ta Elmar Brok, Enrique Barón Crespo ve Andrew Duff AB Parlamento temsilcileri olmuştur.

Tablo 14: 2014 Seçimleri Öncesi Durum

Avrupa Birleşik Solu Konfederal Grubu/İskandinav Yeşil Solu (GUE/NGL)	35
Sosyalistler ve Demokratlar Grubu (S&D)	195
Yeşiller-Avrupa Özgür İttifakı (Greens/EFA)	57
Avrupa Halk Partisi Grubu (EPP)	273
Avrupalı Muhafazakârlar ve Reformcular Grubu (ECR)	57
Bağımsız (NI)	33
Avrupa için Liberaller ve Demokratlar İttifakı Grubu (ALDE)	83
Özgürlük ve Demokrasi Avrupası (EFD)	31
Toplam	764

(European Parliament, 2024b)

Tablo 15: 2014 Seçim Sonuçları

Avrupa Birleşik Solu Konfederal Grubu/İskandinav Yeşil Solu (GUE/NGL)	52
Sosyalistler ve Demokratlar Grubu (S&D)	191
Yeşiller-Avrupa Özgür İttifakı (Greens/EFA)	50
Avrupa Halk Partisi Grubu (EPP)	221
Avrupalı Muhafazakârlar ve Reformcular Grubu (ECR)	70
Bağımsız (NI)	52
Avrupa için Liberaller ve Demokratlar İttifakı Grubu (ALDE)	67
Özgürlük Avrupası ve Doğrudan Demokrasi Grubu (EFDD)	48
Toplam	751

(European Parliament, 2024b)

rev yapan üyesi olmuştur. Pöttering, coşkulu bir Avrupalı Federalist yanlısı olarak bilinmektedir ve önceliğini, Avrupa Anayasasının canlandırılmasına vermiştir. 1997-2001 arası Polonya Cumhuriyeti Başbakanı olan Jerzy Buzek, 555 lehte oy (veya geçerli oyların %86,18'i) ile ilk tur oylamanın ardından AP Başkanı olarak seçilmiştir (Press Release, 2009).

Üye Ülkeler arasındaki sandalye dağılımı da Almanya 99, Fransa, İtalya ve Birleşik Krallık'ın 72, İspanya ve Polonya 50, Romanya 33, Hollanda 25, Belçika, Çek Cumhuriyeti, Portekiz, Macaristan ve Yunanistan 22, İsveç 18, Avusturya ve Bulgaristan 17, Danimarka, Slovakya ve Finlandiya 13, İrlanda ve Litvanya 12, Letonya 8, Slovenya 7, Lüksemburg, Estonya ve Kıbrıs 6 ve Malta 5 sandalye şeklinde gerçekleşmiştir (CVCE, 2016).

Beş yıl sürenin sonunda ise yeni seçime girmeden önce siyasi grupların üye sayıları Tablo 14'deki

17 2013'te yürürlüğe girmiştir.

gibi gerçekleşmiştir:

Hırvatistan'ın 1 Temmuz 2013'de AB üyesi olmasıyla 22-25 Mayıs 2014 tarihlerinde sekizinci Avrupa seçimleri 28 AB ülkesinde yapılmıştır. Avrupa Halk Partisi (EPP) Parlamentodaki en büyük siyasi grubu elinde tutmuş ancak yeni partiler güç kazanmışlardır.

Parlamento'daki cinsiyet dağılımı bir önceki dönem ile aynı şekillenmiş olup %37 kadın, %63 erkek parlamenter görülmektedir.

Hırvatistan'ın Aralık 2011'de Avrupa Birliği'ne Katılım Antlaşması¹⁷ katılımdan 2009-2014 döneminin sonuna kadar olan dönemde AP'deki sandalye sayısını 12 Hırvat üye artırmıştır. AP, AB Antlaşması'nın 14. maddesinde belirlenen 750+1'lik kurala uymak amacıyla, Haziran 2013'te Avrupa Konseyi tarafından üye devletler arasında yeni bir temsilci dağıtımı gerçekleştirilmiştir. Buna göre; Almanya 96, Fransa 74, İtalya

Tablo 16: 2019 Seçimleri Öncesi Durum

Avrupa Birleşik Solu Konfederal Grubu/İskandinav Yeşil Solu (GUE/NGL)	52
Sosyalistler ve Demokratlar Grubu (S&D)	185
Yeşiller-Avrupa Özgür İttifakı (Greens/EFA)	52
Avrupa Halk Partisi Grubu (EPP)	216
Avrupalı Muhafazakârlar ve Reformcular Grubu (ECR)	77
Bağımsız (NI)	20
Avrupa için Liberaller ve Demokratlar İttifakı Grubu (ALDE)	69
Özgürlük Avrupası ve Doğrudan Demokrasi Grubu (EFDD)	42
Milletler Avrupası ve Özgürlük Grubu (ENF)	36
Toplam	749

(European Parliament, 2024b)

ve Birleşik Krallık'ın 73, İspanya 54, Polonya 51, Romanya 32, Hollanda 26, Belçika, Çek Cumhuriyeti, Portekiz, Macaristan ve Yunanistan 21, İsveç 20, Avusturya 18, Bulgaristan 17, Danimarka, Slovakya ve Finlandiya 13, İrlanda, Litvanya ve Hırvatistan 11, Letonya ve Slovenya 8, Lüksemburg, Estonya, Kıbrıs ve Malta 6 sandalye şeklinde gerçekleşmiştir (CVCE, 2016).

Milletler Avrupası ve Özgürlük Grubu (ENF), radikal sağın temsilcisi olarak 2015 yılında Parlamento'da grup kurmuştur. Beş yıl sürenin sonunda ise yeni seçime girmeden önce siyasi grupların üye sayıları Tablo 16'daki gibi gerçekleşmiştir:

23-26 Mayıs 2019'daki Avrupa seçimlerinde AB seçmenlerinin yaklaşık %51'i sandık başına gitmiş olup bu, son 20 yılın en yüksek katılımıdır. Merkez sağ Avrupa Halk Partisi ve merkez sol Sosyal Demokratlar sandalye kayıplarına rağmen Parlamentodaki en büyük iki grup olmaya devam etmiş, diğer merkezci ve liberal partiler

sandalye sayılarını arttırmışlardır.

2019 yılı seçimlerinde cinsiyet dağılımı kadın %40, erkek %60 olmuştur.

Renew Europe (Renew), AP'nin dokuzuncu dönemi için kurulmuş liberal, merkezden merkez sağa doğru Avrupa yanlısı bir siyasi gruptur. Grup, 2004'ten 2019'a kadar altıncı, yedinci ve sekizinci dönemlerde ve daha önceki Parlamentolarda çeşitli başka isimler altında var olan Avrupa için Liberaller ve Demokratlar İttifakı (ALDE) grubunun devamı niteliğindedir. Avrupa Bölgeler Komitesi'ndeki Renew Europe, Renew Europe'un kardeş grubudur.

Kimlik ve Demokrasi, AP'nin dokuzuncu dönemi için 13 Haziran 2019'da kurulan aşırı sağcı bir siyasi gruptur. Altı Avrupa ülkesinden aşırı sağcı, sağcı popülist, Avrupa karşıtı ve milliyetçi ulusal partilerden oluşmaktadır. Sekizinci dönemde kurulan Milletler ve Özgürlükler Avrupası grubu-

Tablo 17: 2019 Seçim Sonuçları

Avrupa Birleşik Solu Konfederal Grubu/İskandinav Yeşil Solu (GUE/NGL)	41
Sosyalistler ve Demokratlar Grubu (S&D)	154
Yeşiller-Avrupa Özgür İttifakı (Greens/EFA)	74
Yeniden Avrupa (Renew)	108
Avrupa Halk Partisi Grubu (EPP)	182
Avrupalı Muhafazakârlar ve Reformcular Grubu (ECR)	62
Kimlik ve Demokrasi (ID)	73
Bağımsız (NI)	57
Toplam	751

(European Parliament, 2024b)

Tablo 18: 2024 Seçimleri Öncesi Durum

Sol Grup (GUE/NGL)	37
Sosyalistler ve Demokratlar Grubu (S&D)	138
Yeşiller-Avrupa Özgür İttifakı (Greens/EFA)	70
Yeniden Avrupa (Renew)	98
Avrupa Halk Partisi Grubu (EPP)	179
Avrupalı Muhafazakârlar ve Reformcular Grubu (ECR)	69
Kimlik ve Demokrasi (ID)	49
Bağımsız (NI)	63
Toplam	703

(European Parliament, 2024b)

Tablo 19: 2024 Seçim Sonuçları

Avrupa Halk Partisi Grubu (Hristiyan Demokratlar) (EPP)	188
Avrupa Parlamentosu'ndaki İlerici Sosyalistler ve Demokratlar İttifakı Grubu (S&D)	136
Avrupa için Vatandaşlar (Pfe)	84
Avrupalı Muhafazakârlar ve Reformcular Grubu (ECR)	78
Yeniden Avrupa (Renew Europe)	77
Yeşiller-Avrupa Özgür İttifakı (Greens/EFA)	53
Avrupa Parlamentosu'ndaki Sol grup (GUE/NGL)	46
Egemen Milletler Avrupası (ESN)	25
Bağımsız (NI)	33
Toplam	720

(European Parliament, 2024a)

nun devamı niteliğindedir ve üyelerinin neredeyse tamamı onuncu dönemde kurulan Avrupa için Vatandaşlar grubuyla birleşmiştir.

Mayıs 2019'daki Avrupa seçimlerinde AB seçmenlerinin yaklaşık %51'i sandık başına gitmiş olup bu rakam, son 20 yılın en yüksek katılımını göstermektedir. Merkez sağ Avrupa Halk Partisi ve merkez sol Sosyal Demokratlar sandalye kayıplarına rağmen parlamentodaki en büyük iki grup olmaya devam etmiş, diğer merkezci ve liberal partiler pozisyonlarını korumuşlardır.

İngiltere'nin AB'den ayrılma kararının 31 Ocak 2020'de yürürlüğe girmesi, AP'nin iç dengelerini değiştirmiştir. Birleşik Krallık'ın 73 üyesinin ayrılması ve 27 sandalyenin üye devletler

arasında yeniden dağıtılmasının ardından AP'nin üyesi sayısı 751'den 705'e düşmüştür.

Beş yıl sürenin sonunda ise yeni seçime girmeden önce siyasi grupların üye sayıları Tablo 18'deki gibi gerçekleşmiştir:

2024 yılı Avrupa seçimleri 6-9 Haziran'da yapılmış olup yeni 720 üyeli¹⁸ Parlamento 2029 yılına kadar görevde kalacaktır. Avrupa'nın önde gelen liderlerinden bazılarının yenilgiye uğramasının ardından Haziran seçimlerinin artçı şokları bir süre yankılanmıştır çünkü sağ ve özellikle aşırı sağ partiler önemli kazanımlar elde etmiştir. Örneğin Fransa'da Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron'un Rönesans Partisi'nin de dahil olduğu koalisyon oyların yalnızca yüzde 14,6'sını

18 Avrupa Parlamentosu'nun oluşumunu belirleyen 22 Eylül 2023 tarih ve (AB) 2023/2061 sayılı Avrupa Konseyi Kararı uyarınca Parlamento 720 sandalyeden oluşmuştur.

Tablo 20: 2019 ve 2024 Seçim Sonuçlarının Karşılaştırılması

Siyasi Grup	2019-2024 Dönemi (9 Haziran 2024 itibariyle)	2024-2029 Dönemi (23 Temmuz 2024 itibariyle)
Avrupa Halk Partisi Grubu (EPP-merkez sağ)	176	188
İlerici Sosyalistler ve Demokratlar İttifakı Grubu (S&D-merkez sol)	139	136
Avrupa için Vatansaverler (Pfe-eski adıyla Kimlik ve Demokrasi-ID-aşırı sağ ve Avrupa şüpheliğine sahip)	49	84
Avrupalı Muhafazakârlar ve Reformcular Grubu (ECR-sağ kanat ve Avrupa şüpheliğine sahip)	69	78
Yeniden Avrupa (Renew Europe-merkezci-liberal)	102	77
Yeşiller-Avrupa Özgür İttifakı (Greens/EFA-yeşiller ve bölgeselciler)	71	53
Sol grup (aşırı solcu ve eski komünistler)	37	46
Egemen Milletler Avrupası (ESN- aşırı sağ ve Avrupa şüpheliğine sahip)	-	25
Bağımsızlar	62	33
Toplam Sandalye	705	720

(European Parliament, 2024c)

toplama; göçmenlik karşıtı bir kampanya yürüten aşırı sağcı Rassemblement National oyların yüzde 31,3'ünü almıştır. Sonuçlar, Macron'un Fransız Parlamentosu'nu derhal feshetmesine ve erken seçim çağrısı yapmasına yol açmıştır. Almanya'da merkezci partiler açısından da bazı sorunlar yaşanmıştır. Şansölye Olaf Scholz'un üyesi olduğu Sosyal Demokrat Partisi, aşırı sağcı Almanya İçin Alternatif'in (AfD) ardından üçüncü sıraya yerleşmiştir. Almanya'da genel olarak sağ partiler oyların yüzde 45'inden fazlasını almıştır. Bu arada İtalya'da Başbakan Giorgia Meloni, sağcı İtalya'nın Kardeşleri partisinin oyların yüzde 28,7'sini alarak konumunu sağlamlaştırmıştır.

2019-2024 dönemi Parlamento'da yedi siyasi

grup varken yeni Parlamento'da sekiz tane grup yer almıştır¹⁹.

Tablo 20'de görüldüğü gibi merkez sağ EPP ve merkez sol S&D yeni Parlamento'da en büyük iki grup olmayı sürdürürken, merkezci Renew Europe ve Yeşiller/EFA sandalye kaybetmiştir. Avrupa şüpheliğine sahip gruplar olan aşırı sağ Pfe (eski adıyla ID) ve sağcı ECR kısmen seçmenlerin göç, ekonomi ve AB iklim politikalarıyla ilgili endişeleri nedeniyle sandalyelerini arttırmıştır. AB yanlısı gruplar (EPP, S&D, Renew Europe ve Yeşiller/EFA) yeni Parlamento'da birleşik çoğunluğu elinde tutmakta, ancak oy veren koalisyonlar politika konularına göre değişiklik gösterebilmektedir. Avrupa şüpheli milletvekilleri, özel-

¹⁹ Bu sayıya Bağımsızlar dahil değildir.

likle EPP veya diğer grupların benzer görüşleri benimsemesi durumunda, göç, iklim değişikliği, AB entegrasyonu ve genişlemesi gibi konularda AP'nin tutumlarını etkileyebilme potansiyeline sahiptir. Seçimden önce EPP liderleri, Avrupa yanlısı, Ukrayna yanlısı ve hukukun üstünlüğü yanlısı kendi sağındaki partilerle (özellikle İtalya Başbakanı Giorgia Meloni'nin partisi gibi ECR'deki bazıları) işbirliği yapmaya açık olduklarını belirtmişlerdir (Internationale Politik Quarterly, 2024).

Von der Leyen'in parti grubu ve AP'nin en büyüğü olan merkez sağ Avrupa Halk Partisi (EPP), Yeşil Mutabakat destekçisi olarak Parlamento'da yine üstünlüğü ele geçirmiştir. Yeni oluşan AP'de, Yeşil Mutabakat'a destek, adil bir iklim geçişinin sosyal yönlerini öne çıkaran ve aşırı sağ görüşü, vatandaşlara ve Avrupa projesine yönelik bir tehdit, demokrasiye yönelik bir zehir (PES, 2024: 4) olarak gören merkez sol Sosyalistler ve Demokratlar (S&D) grubundan ve iklim değişikliğinin gerekliliğini vurgulayan liberal Renew Europe grubundan gelmeye devam edecektir. Yeşiller-Avrupa Özgür İttifakı grubu, Yeşil Mutabakat'ın tam destekçisi olup Ocak 2024'de Komisyon Başkanı'na bir mektup yazarak Birliğin 2040 yılına kadar iklim nötrlüğüne ulaşması gerektiği yönündeki tutumunu sürdürmesi gerektiğini (The GREENS/EFA, 2024a) belirtmiştir. Yeşiller Grubu, konuttaki karbon emisyonlarının azaltılmasının, iklim değişikliğiyle mücadelede ve iklim açısından nötr bir ekonomiye adil bir geçişe ulaşmada çok önemli bir adım olduğunu belirterek Yeşil Mutabakat'a tam destek vermeye devam etmektedirler (The GREENS/EFA, 2024b). Avrupa için Liberaller ve Demokratlar İttifakı (ALDE) olarak Parlamento'da bulunan siyasi grup, 2019 seçimlerinden sonra isim değiştirerek Avrupa'yı Yenilemek Partisi (Renew Europe) olduklarını ilan etmişlerdir. İltica ve Göç Paketi ile Yeşil Mutabakat'ın uygulanması çağrısında bulunmuşlar, Avrupa Komisyonu tarafından önerilen 2040 hedefi de dahil olmak üzere hedeflere ulaşabilmek için kabul edilen enerji ve iklim kurallarının uygulanmasına öncelik veril-

mesi gerektiğini 2024 yılı Manifesto Belgesi'nde ifade etmişlerdir (ALDE Group, 2024: 12).

AB'nin, iklim hedefleri nedeniyle endüstriye gerçekçi olmayan yüksek beklentiler koyduğunu ifade eden Avrupa Muhafazakarlar ve Reformcular Grubu-ECR, "karbondan arındırmayı ekonomik büyüme, istihdam ve küresel rekabet gücüyle birleştiren, aynı zamanda dayanıklılığımızı ve arz güvenliğimizi güçlendiren temel politikalara duyarlı bir yaklaşım çağrısında bulunuyoruz"; "Bir sonraki Komisyonu, yeni iklim düzenlemelerini uygulamaya koymadan önce 55'e Uyum Paketi'nin uygulanmasına ve sağlamlaştırılmasına öncelik vermeye çağırıyoruz" diyerek Yeşil Mutabakat'a nispeten destek vermiş ve aynı zamanda Mutabakat politikalarından kaynaklanan enerji yoksulluğundaki artışı önlemenin de gerekliliğine dikkat çekmiştir (ECR Group, 2024). Ayrıca eleştirileri de söz konusudur. AB'nin halihazırda 2030 iklim hedefinin maliyetlerini karşılamakta zorlandığını, bu nedenle ECR'nin, sera gazı emisyonlarını 2040 yılına kadar 1990 seviyelerine göre %90 oranında azaltmayı amaçlayan maliyetsiz planlara kararlı bir şekilde karşı çıkacaklarını da ifade etmektedirler (ECR Group, 2024)

Fransa Ulusal Birlik Partisi'nden Jordan Bardella tarafından başkanlığı yürütülecek olan Avrupa için Vatanseverler Partisi, AP'de en büyük 3. parti olmayı başarmıştır. Avrupa için Vatanseverler Partisi, Yeşil Mutabakat'a yönelik net karşı bir tavır sergilemektedir. Yine Yeşil Mutabakat'a karşı duruş sergileyen siyasi gruplara bakıldığında yeni bir parti olan Egemen Milletler Avrupası-ESN'nin sekiz partisi bulunduğunu ve ESN'nin göç yönetiminden, Yeşil Mutabakat'a, sosyal ilerilikten Ukrayna'ya askeri yardıma yönelik karşı duruş sergilediği görülmektedir.

Üye ülkelerin sonuçlarına baktığımızda ise merkez sağın önde gelen temsilcisi Avrupa Halk Partisi Grubu (EPP) en çok oyunu Slovenya, Malta, Polonya, Letonya, Hırvatistan, İspanya, Almanya, Estonya, Macaristan, Finlandiya, Yunanistan, Kıbrıs'dan (Güney Kıbrıs Rum Yönetimi); Avrupa şüphencilğine sahip sağ kanat tem-

silcisi Avrupalı Muhafazakarlar ve Reformcular Grubu (ECR) Polonya, Çekya, Letonya ve İtalya'dan daha çok oy almıştır. Merkez solun temsilcisi İlerici Sosyalistler ve Demokratlar İttifakı Grubu (S&D) oyunu en çok Romanya, Portekiz, İsveç ve Litvanya'dan alırken aşırı solcu ve eski komünistlerden oluşan Sol Grup (The Left) İrlanda'dan; merkezci liberal görüşe sahip Yeniden Avrupa Grubu da en çok oyunu Bulgaristan, Danimarka ve Belçika'dan kazanmıştır. Aşırı sağın temsilcisi Avrupa için Vatansızlar Grubu (PfiE) en çok oyunu Fransa ve Avusturya'dan almıştır. Yeşiller-Avrupa Özgür İttifakı (Greens/EFA) en çok oyunu Hollanda'dan almış olup sadece bu ülkede açık ara öne çıkmıştır (Europe Elects, 2024). Aşırı sağın bir diğer temsilcisi Egemen Milletler Avrupası (ESN) seçimlerden sonra 14 Ağustos 2024'de kurulduğu için hangi ülkelerden bu siyasi gruba oy çıktığı kayıtlı değildir. Ancak bağımsızlar olarak seçimlere katılan ve en çok bağımsız aday çıkarak Macaristan ve Slovakya'dan seçilen parlamenterlerin katılımı ile kurulmuştur.

Daha önce de ifade edildiği üzere siyasi bir grup oluşturmak için gereken minimum üye sayısı 23'tür. 2024 seçimlerinde Avrupa Halk Partisi 720 sandalyenin 186'sını alarak tek başına en büyük parti olmuştur. Blok, Avrupa Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen'i bir sonraki Parlamento'nun liderliğine de aday göstermiş, Avrupa Komisyonu Başkanlığı için ikinci kez aday gösterilen Ursula von der Leyen, 18 Temmuz 2024'te, AP'de 401 lehte oy alarak yeniden Avrupa Komisyonu Başkanı olarak seçilmiş ve aynı gün 2024-2029 için Siyasi Yönergelerini AP'ye sunmuştur. 2024-2029 dönemi için öne çıkan başlıklar ise Avrupa'nın sürdürülebilir refah ve rekabet gücünü artırma; Avrupa savunması ve güvenliği; AB toplumunun güçlendirilmesi; gıda, doğa ve çevre güvenliği; demokrasiyi koruma ve AB'nin değerlerini yüceltme; küresel bir Avrupa; Birliğin geleceğini birlikte inşa etme olarak öne çıkmıştır. 27 Kasım 2024 tarihinde Parlamento'da yapılan oylama neticesinde de von der Leyen başkanlığındaki Avrupa Komisyonu, 370 milletvekilinin lehte oyu (282 aleyhte, 36 çekimser oy) ile onay-

lanmıştır.

720 sandalyenin dağılımına bakıldığında Almanya'nın 96, Fransa 81, İtalya 76, İspanya 61, Polonya 53, Romanya 33, Hollanda 31, Belçika 22, Çekya, Portekiz, Macaristan, İsveç ve Yunanistan 21, Avusturya 20, Bulgaristan 17, Danimarka, Slovakya ve Finlandiya 15, İrlanda 14, Hırvatistan 12, Litvanya 11, Letonya ve Slovenya 9, Estonya 7, Lüksemburg, Kıbrıs ve Malta'nın 6 sandalyeye sahip olduğu görülmektedir (European Parliament, 2023).

Sonuç

AB'nin yasama meclisi olan AP, Paris Antlaşması ile Ortak Meclis olarak göreve başlamıştır. Başlangıçta AB üyesi ülkelerin ulusal parlamentoları tarafından seçilen temsilcilerden oluşan Parlamento, 1979'da gerçekleştirilen ilk doğrudan seçimler ile üyelerini belirlemeye başlamıştır. Bugün itibarıyla 720 üyesi bulunan Parlamento'da ülke başına düşen üye sayısı da üye ülkelerin nüfuslarına göre değişmekte olup ilk kez 2014 AP seçimlerinde uygulanan Lizbon Antlaşması ile nüfusu en fazla olan ülkelere ayrılan sandalye sayısı 96, en az olan ülkelere ayrılan sandalye sayısı da 6 olarak sabitlenmiştir.

Parlamento milletvekillerinin büyük çoğunluğu ulusal gruplardan ziyade yedi, bazen de sekiz ulusötesi siyasi gruptan birinde yer almaktadır. Ancak üyelerin önemli bir kısmı herhangi bir ulusötesi gruba bağlı olmayıp kendi ülkelerindeki çeşitli siyasi partileri temsil etmektedir. En büyük ulusötesi gruplar, merkez sağdaki Avrupa Halk Partisi Grubu (Hıristiyan Demokratlar) ve İlerici Sosyalistler ve Demokratlar İttifakı Grubu'dur (büyük ölçüde Avrupa Sosyalist Partisi üyeleri).

Başlangıçta yalnızca bir danışma organı olan AP'nin yetkileri, entegrasyon ilerledikçe bazı alanlarda artmıştır. Örneğin Parlamento, ekonomik entegrasyon ve bütçe politikasıyla ilgili çoğu alanda veto yetkisine sahiptir. Lizbon Antlaşması'nın 2009 yılında yürürlüğe girmesiyle

Parlamento, yasama yetkisini de üstlenmiş olup özellikle, Parlamento'nun AB Konseyi ile birlikte mevzuatı kabul ettiği ortak karar prosedürü birçok politika alanına genişletilmiştir. Parlamento'nun aynı zamanda diğer AB kurumları üzerinde demokratik bir kontrol görevi de bulunmaktadır. Özellikle, AB'nin ana yürütme organı olan Avrupa Komisyonu Başkanı'nu onaylama ve görevden alma yetkisine sahiptir. Parlamento'nun ayrıca üyelerinin üçte ikilik oyu ile Komisyon'u kınama ve böylece Komisyon'u istifaya zorlama yetkisi de bulunmaktadır.

Avrupa Parlamentosu, doğrudan seçilen tek ulusötesi parlamento olarak "nevi şahsına münhasır" (sui generis) bir kurumdur. Parlamentosu'nun rolü çoğu üye devletteki parlamentolardan daha şeffaftır ancak ulusal parlamentolarla aynı kabule sahip değildir. Dahası üye ülke vatandaşlarının, Parlamento'nun AB içindeki rolü ve hedefleri hakkında fikirleri de çok geniş değildir.

Tarihsel olarak merkez sağın ve merkez solun egemen olduğu Parlamento'da 2019 seçimleri sonrası her iki Grup da (EPP ve S&D) AB genelinde sandalye kaybetmiştir. Bu da 1979'da doğrudan seçimlerin yapılmasından bu yana ilk kez bu iki Grubun, Parlamento'nun gündemini kontrol etmek için bir araya gelemeyeceği anlamına gelmektedir. Yeşiller, AB yanlısı merkezçiler ve liberaller ile Avrupa şüpheli popülistlerin tümü kazanç elde etmiştir. Yükselen popülizmin gölgesinde gerçekleşen 2024 seçim sonuçlarına baktığımızda merkez sağdaki EPP'nin, 2019 seçimlerine göre biraz daha yüksek bir çoğunlukla parlamentoda en fazla sandalyeyi bir kez daha kazandığı; ancak popülist, aşırı sağ partilerin rekor destek aldıkları görülmektedir. Bir başka deyişle 2024 Avrupa seçimlerinin sonuçları esasen popülist sağın güçlendiğini kanıtlarken sol ve merkezci popülist partilerin Avrupa çapında nispeten daha az destek aldıklarını göstermektedir. Bu arada liberal Yeniden Avrupa ve Yeşiller/Avrupa Özgür İttifakı önemli sayıda sandalye kaybetmiştir. Avrupa Parlamentosu'nda sağcı popülistlerin temsilinin, göç, iklim değişikliği, AB genişleme-

si ve Ukrayna'ya verilen destek gibi alanlardaki siyasi tartışmalar ve politika alanları üzerindeki etkisinin artacağı öngörülmektedir. Radikal sağ söylemin meşrulaştırılması ve bunun hem Avrupa hem de ulusal siyaset üzerindeki etkisinin devam etmesi beklenmektedir. Ayrıca mevcut Parlamento çoğunluğu hem aşırı sağ hem de aşırı sol etrafında bir güvenlik kordonunu etkili bir şekilde koruyabilirken, hem retorik hem de politikada zeminin genel olarak sağa doğru kaydığı da aşıkardır.

Kaynakça

- ALDE Group. (2024), *Your Europe, your freedom: Delivering change for you*, retrieved from https://assets.nationbuilder.com/aldeparty/pages/6401/attachments/original/1712824919/ALDE_Party_2024_Manifesto.pdf?1712824919
- Börzel, T. & Hartlapp, M. (2022). Eurosceptic contestation and legislative behaviour in the European Parliament. In P. Ahrens, A. Elomäki, J. Kantola (Eds) *European Parliament's political groups in turbulent times*, Palgrave Macmillan, p. 97-122
- Bressanelli, E. (2014). Necessary deepening? How political groups in the European Parliament adapt to enlargement. *Journal of European public policy*, 21(5), 776-792.
- Corbett, R., Jacobs, F. & Shackleton, M. (2003). The European Parliament at fifty: A view from the inside. *Journal of Common Market Studies*, 41(2), 353-373.
- Corbett, R., Jacobs, F. & Shackleton, M. (2007). *The European Parliament*, 7th ed., John Harper.
- CVCE. (2016), *Changes in the number and distribution of seats*, retrieved from https://www.cvce.eu/obj/changes_in_the_number_and_distribution_of_seats-en-db0a51da-99ac-4b35-a3c8-78b542b22861.html
- ECR Group. (2024), *ECR group priorities*, retrieved from <https://ecrgroup.eu/priorities>
- EPP. (2024), *History*, retrieved from <https://www.eppgroup.eu/who-we-are/our-history>
- Europe Elects. (2024), *European Parliament election 2024*, retrieved from <https://europeelects.eu/ep2024/>
- European Communities. (2009). *Building Parliament: 50 years of European Parliament History, 1958-2009*, Office for Official Publications of the European Communities, Brussels
- European Parliament. (2024a), *About Parliament*, retrieved from <https://www.europarl.europa.eu/about-parliament/en/organisation-and-rules/organisation/political-groups>
- European Parliament. (2024b), *Election results*, retrieved from <https://results.elections.europa.eu/en/european-results/>
- European Parliament. (2024c), *2024 European election results*, retrieved from <https://results.elections.europa.eu/en/index.html>
- European Parliament. (2023), *Distribution of seats in the European Parliament*, retrieved from https://www.europarl.europa.eu/infographic/meps-seats/index_en.html
- European Union. (2024), *Nicole Fontaine: A politician and educator*, retrieved from https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/history-eu/eu-pioneers/nicole-fontaine_en
- Gómez-Reino, M. (2018). *Nationalisms in the European arena. Trajectories of transnational party coordination*. Palgrave Macmillan.
- GUE/NGL. (2024), *History*, retrieved from <https://left.eu/history/>
- Guerrieri, S. (2008). The start of European integration and the parliamentary dimension: the Common Assembly of the ECSC (1952-1958), *Parliaments, Estates & Representation*, 28(1), 183-193
- Hix, S. & Noury, A. (2009). After enlargement: Voting patterns in the sixth European Parliament. *Legislative studies quarterly*, 34(2), 159-174.
- Hix, S., Noury, A. & Roland, G. (2006). *Dimensions of politics in the European Parliament*.

American journal of political science, 50(2), 494-511.

Hix, S., Noury, A. & Roland, G. (2007). Democratic politics in the European Parliament. Cambridge University Press.

Internationale Politik Quarterly. (2024), The center holds, but at what cost?, retrieved from <https://ip-quarterly.com/en/center-holds-at-what-cost>

Judge, D. & Earnshaw, D. (2003). The European Parliament. Palgrave Macmillan.

Judge, D. & Earnshaw, D. (2008). The European Parliament, 2nd ed. Palgrave Macmillan

McElroy, G. & Benoit, K. (2007). Party groups and policy positions in the European Parliament. Party politics, 13(1), 5-28.

Morgan, B. & Cracknell, R. (1999). Elections to the European Parliament – June 1999. Research Paper 99/64, retrieved from <https://researchbriefings.files.parliament.uk/documents/RP99-64/RP99-64.pdf>

Neuhold, C. (2000). Into the new millennium: The evolution of the European Parliament from consultative assembly to co-legislator, EIPASCOPE, 2000(1)

Noury, A. (2002). Ideology, nationality, and Euro-parliamentarians. European Union politics, 3(1), 33-58.

PES. (2024), The Europe we want-social, democratic, sustainable, retrieved from https://pes.eu/wp-content/uploads/2024/03/2024_PES_Manifesto_EN.pdf

Press Release. (2009), Jerzy Buzek elected President of the European Parliament, retrieved from [https://www.europarl.europa.eu/RegData/presse/pr_info/2009/EN/03A-DV-PRESSE_IPR\(2009\)07-13\(58063\)_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/presse/pr_info/2009/EN/03A-DV-PRESSE_IPR(2009)07-13(58063)_EN.pdf)

Rittberger, B. (2005). Building Europe's Parliament. Democratic representation beyond the nation state. Oxford University Press.

Salm, C. (2019). Political groups in the European Parliament since 1979: Key facts and figures, European Parliamentary Research Service.

Smith, J. (1999). Europe's elected Parliament, Contemporary European studies, 5, Sheffield Academic Press.

Sozzi, F. (2013). National parties, political processes and the EU democratic deficit: The problem of Europarties institutionalization, EUI Working Paper RSCAS 2013/04, European University Institute.

Startin, N. (2010). Where to for the radical right in the European Parliament? The Rise and fall of transnational political cooperation. Perspectives on European politics and society, 11(4), 429-449

Suzuki, H. (2015). The High Authority of the ECSC, the European Network of Trade Unions and the DGB: Ideas, Strategies and Achievements, Deutsche Gewerkschaften und europäische Integration im 20. Jahrhundert, 42, Mitteilungsblatt des Instituts für soziale Bewegungen, 63-102

Teasdale, A. L. (1999). The Politics of the 1999 Elections. Government and Opposition, 34(4), 435-355

The GREENS/EFA. (2024a), GREENS/EFA demands EU post-2030 climate Targets, retrieved from <https://www.greens-efa.eu/en/article/letter/ambitious-post-2030-union-climate-targets>

The GREENS/EFA. (2024b), Official web-site, retrieved from <https://greens-2024.eu/>

Thomassen J., Noury A. & Voeten E. (2004). Political competition in the European Parliament:

Evidence from roll call and survey analyses. In G. Marks & M. Steunbergen (Eds) *European integration and political conflict*. Cambridge University Press, p. 141-161

Trachtenberg, M. (1999). *A Constructed peace: The making of Europe settlement, 1945-1963*, Princeton University Press.

Westlake, M. (1994). *A modern guide to the European Parliament*, Pinter Publishers.

Yordanova, N. (2011). The European Parliament: In need of a theory, *European Union politics*, 12(4), 597-617

Extended Summary

The European Parliament has developed significantly over the years, constantly taking on additional responsibilities and gaining importance. The Parliament, which started its duty under the name of the Joint Assembly in the European Coal and Steel Community established by the Treaty of Paris in 1951, had only a supervisory duty when it was first established. Still, today it is the only European Union (EU) institution tasked with representing the interests of the people and directly elected by the people. It is also responsible for shaping and adjudicating legislation, as well as examining EU institutions and promoting human rights within and outside Europe.

The Lisbon Treaty, which entered into force in 2009, strengthened the European Parliament, gave national parliaments more responsibility for determining the course of European policy, and gave EU citizens the authority to take the initiative. The Treaty of Lisbon increased the powers of the European Parliament as a fully recognised common legislature, with increased budgetary powers, and also gave the Parliament a key role in the election of the President of the European Commission.

The Parliament, which had parliamentarians elected by the national parliaments of the member countries until 1979, held its first direct elections in 1979. Since the first direct elections in 1979, the number of political groups has varied from seven to ten, but under the current arrangement the minimum number of Members required to form a political group is 23 and at least a quarter of the Member States (currently seven) must be represented in each group. Another rule is that Members cannot belong to more than one political group.

Since becoming an elected body, the number of members of the European Parliament has increased with the participation of new members. The Treaty of Nice fixed the number of members to be elected at 732, and this number was later increased to 750+1 with the Treaty of Lisbon. The number decreased to 705 after February 1, 2020, and the United Kingdom's exit from the EU, and increased to 720 with the last 2024 elections. Article 9A of the Lisbon Treaty stipulates that the number of seats in Parliament cannot exceed 750, excluding the President.

Representation is currently limited to a maximum of 96 seats and a minimum of 6 seats per country, with seats distributed according to "decreasing proportionality"; that is, the larger the country, the more citizens are represented per member of parliament.

The European Parliament is a "sui generis" institution, the only directly elected transnational parliament. The Parliament's role is more transparent than that of parliaments in most Member States but does not have the same recognition as national parliaments. Parliament has to deal with problems of a very different nature from those faced by national legislatures.

The Christian Democrat group, which is still in the Parliament, is one of the oldest political groups. Another oldest group is the Socialists. While liberal views are currently represented in the Parliament by the Renew Europe Group, after the last elections, far-right and Eurosceptic Groups in the Parliament have increased significantly. In a way, this situation shows that Europe and European voters are shifting more towards the right wing politically.

In the Parliament, which has historically been dominated by the centre-right and centre-left, both Groups (EPP and S&D) lost seats across the EU after the 2019 elections. This meant that for the first time since direct elections were held in 1979, these two groups could not come together to control the Parliament's agenda. Greens, pro-EU centrists and liberals, and Eurosceptic populists had all gained. When we look at the 2024 election results, which took place under the shadow of rising populism, we see that the centre-right EPP once again won the most seats in the parliament with a slightly higher majority compared to the 2019 elections, but populist, far-right parties received record support. In other words, the results of the 2024 European elections mainly prove that the populist right is getting stronger, while the left and centrist populist parties receive relatively less support across Europe.